Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học
Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

SỐ THỨ 2158 — SIX PAGES — NGÀY THỨ TƯ 21 OCTOBRE 1925. — NGÀY MÙNG 4 THÁNG CHÍN NĂM ẤT-SỬU — SÁU TRƯƠNG — NĂM THỨ 17

DIRECTEUR—PROPRIÉTAIRE
NGUYỄN-VĂN-CỦA
Téléphone: 203
(Adresse télégraphique)
LỤC-TỈNH—SAIGON

GIÁ BÁN

	ĐÔNG-PHÁP	NGOẠI-QUỐC
Một năm.....	12 $ 00	16 $ 00
Sáu tháng.....	6 50	8 00
Ba tháng.....	3 50	4 50

BÁN LẺ MỖI SỐ... 0 $ 05
Mua báo thì kể từ ngày mồng một và ngày 16 mỗi tháng mà phải trả tiền trước.

Lục Tỉnh Tân Văn
(LỤC-TỈNH TAN-VĂN & NAM-TRUNG NHỰT-BÁO REUNIS)
閩新省六 報日中南
JOURNAL QUOTIDIEN
NHỰT BÁO xuất bản mỗi ngày, trừ ngày lễ và ngày chúa-nhựt

DEPOT LEGAL INDOCHINE N° 6216

POUR LES ANNONCES
S'ADRESSER:
A Saigon: aux Bureaux du Journal, rue Catinat, 123-125 (1er étage)
A Hanoi: aux Bureaux du Trung Bắc Tân-Văn.
A Paris: chez MM. Davignon, Bourdet & Cie, 9, rue Tronchet.
On traite à forfait pour les contrats de longue durée. Les prix sont payables d'avance.
Tho, chèques và mandats gửi mua báo thì đề ngay cho M. NGUYỄN-VĂN-CỦA Tổng-lý Lục-Tỉnh Tân-Văn, còn bài vở đăng báo thì đề cho M. LÊ-HOÀNG-MƯU hết thảy.

KHÓA LÍNH BỐN NĂM

Cùng chư nghị-viên quân-hạt hội-đồng

Hơn trót tuần nay, xét vì dân trăng trong bỗn xứ phần nhiều còn quê dốt, chưa hiểu thông luật nước buộc về khóa linh bốn năm và cách điền-linh rã sao, lại cũng chẳng biết hạng dân nào đặng miễn linh, nên tôi vì ích đàn lợi nước, có châm qui cách điền linh trong Nam-kỳ, tổng làng thường hay — cũng vì không hiểu luật — hay làm hiếp đàn quê dốt và có dịch cả mấy lời nghị-định, châu-tri và chỉ-dụ dạy về phép điền-linh, để tổng làng và dân trăng, phần người không thông chữ Pháp, xem dấy mà rõ phận mình. Dịch ra và đăng báo chưa kịp tắt, tôi đã tiếp thơ của một đàm dân trăng ở châu-thành Saigon, gởi xin đăng báo, để ngỏ cùng các vị Nghị-viên quân-hạt Hội-đồng về khóa linh bốn năm. Xét vì lời tỏ ơm điềm và nhằm lẽ chánh, lại cũng xét ngoài chư-vị Nghị-viên thì không ai làm gì cầu quan trên xin chế chỉ-dụ của đức Giám-quốc cho đặng. nên tôi nạp lời và đăng trải ra đây để chư-vị Nghị-viên quân-hạt hội-đồng, kỳ nhóm nầy đây, đem vấn-đề khóa-linh bốn năm ra giữa hội để bàn và lập ước-cử xin quan Tổng-thống Đông-pháp cầu đức Giám-quốc ban chỉ-dụ mới mà chế chỉ-dụ ngày 8 Avril 1923 ấy lại. Đặng vậy, dân mới vui lòng thay phiên nhau gánh lo nợ nước.

LÊ-HOÀNG-MƯU.

∴

Cùng chư nghị-viên quân-hạt hội-đồng

Thuở nay, điền linh thì hay bắt thăm điền linh, chớ không rõ thấu luật pháp điền linh ra sao. Nay nhờ M Lê-hoàng-Mưu, chẳng nệ công khó, dịch ra quốc-âm và diễn giải minh bạch chỉ-dụ buộc dân Nam-kỳ khóa linh bốn năm và dạy cách thức bắt thăm đi linh với các nghị-định và Châu-tri của quan trên chúng tôi mới là rõ phận. Vậy chúng tôi chịu vô lẽ ký thơ nầy đến chư-vị Nghị-viên quân-hạt hội-đồng, là hàng đại-biểu của dân, xin phân trần đều hư lẽ thiệt.

Chư qui-vị rõ biết cái phong trào thời dợi nầy làm cho bổ ở ăn trong xứ trở nên hiểm lắm. Làm một tên dân, muốn cho danh giá chẳng sờn, phải lắm lúc tay lấm chơn bùn vùi tro hửng bụi, ma nhiều khi còn không đủ hàm nhai, có đâu đến chi độ thế nhi, bảo toàn gia quyến. Nếu ở không một tuần lễ đã thấy cơ bàn trước mắt rồi, chẳng cần nói bỏ phế việc nhà tháng nọ năm kia. Chư qui-vị biết, những tay bị chấm linh đều phải vì quốc vong gia; nên xưa kia, một tên dân mắc chọn quân linh, ngoài cơm tiền của vua, còn dặng lãng mướn mỗi năm một số tiền để châu cấp cha mẹ vợ con ở nhà đặp điếm. Nhờ vậy mà dầu phải đi linh mấy năm đi nữa, thân cũng khỏi ra bần hàn, vợ con ở nhà không đến nỗi đói rách. Nay linh, ai đi theo phận nấy, làng không có chuẩn tiền châu cấp. Đi linh ăn lương của nhà-nước mỗi tháng mấy đồng không đủ một người ăn, có đâu tới vợ-con cũng là cha mẹ. Nên đi hai năm linh về — ấy là nói khi khỏe linh còn hai năm — gia thế tan tành vợ con xiêu lạc. Huống chi nay, chỉ-dụ ngày 8 Avril 1923, Giám-quốc định cho dân Nam-kỳ, theo như nghị-định II, điều thứ năm, một khóa linh bốn năm, thì chịu sao cho nổi. Đi linh về còn gì là gia thế, còn gì là cha mẹ vợ con. Vả lại lúc nầy là lúc thái-bình, chẳng phải cơn binh-cách loạn mà nói làm trai ăn nước nợ nhà, vì quốc vong gia mới phải. Chớ chi lúc ngoài bình đao cả dấy, trong ly-loạn đảo huyền, nhà-nước buộc một khóa linh mấy năm cũng không phiền tất dạ.

Chư qui vị nghĩ coi, rất đỗi Pháp-quốc, nợ nước chẳng chừa ai, mà lúc Âu-châu nổi cơn khói lửa, là lúc cần dùng binh linh vực nước phò ngươ, mà nhà-nước còn buộc một khóa linh có ba năm thay. Đến cơn tro tàn sóng êm rồi, nhà-nước nghĩ công cực khổ, ân tu-tất năm sương, mang sao tội nguyệt mà giảm khóa linh còn có hai năm; tiếng thì nói hai năm, chớ thật nhập ngủ có mười tám tháng. Cớ sao lại buộc Annam đi linh tập tới bốn năm, nghĩ ra quá lạ. Người Langsa người Tây, binh tịch vậy vỡ, sức lực mạnh bạo, mà đi có 18 tháng, còn Annam yếu đuối hơn lại đi 48 tháng. Mà lương tiền của linh Annam lại sút lương tiền của linh Tây mười phần. Nếu muốn lấy công mà nói, thì lúc vực nước, dân Nam-kỳ nầy cũng ngoài mấy muôn, ra trải mặt phơi gan giữa chốn chiến trường như ai, nào phải nằm nhà chờ lúc thái bình, tọa hưởng vinh huê phú quới. Làm như vậy tế ra cực khổ thì về Annam, sung-sướng thì về ai dân không biết.

Tóm lại, việc đi linh là việc bỗn phận chúng tôi không phiền, mà phiền khóa linh bốn năm. Vậy xin chư vị nghị-viên kỳ hội nầy đem vấn-đề khóa linh bốn năm ra giữa hội mà bàn và lập ước xin chế lại cho dân Annam nhờ. Ngỏ nước cũng thì nợ nước, người Tây thế nào, Annam chịu thế ấy.

Xin chư vị nghị-viện mưa bỗ qua.

Dân trăng ba tỉnh
Saigon-Cholon và Giadinh.

THẾ NÀO GỌI LÀ BÌNH-ĐẲNG

Theo cái nghĩa chung mà bàn thì người ta chỉ có thể bình-đẳng ở trước pháp-luật, nghĩa là phàm có hai người mà có chuyện gì phải đưa nhau tới công-nhơn thì người nào phải thì thắng mà kẻ nào quấy thì bại, chớ ở chỗ pháp luật không có phân biệt kẻ sang với người hèn, người cao với kẻ thấp..

Còn lấy cái nghĩa rộng ra mà nói thì, ngoài chốn pháp-luật ra, ở trong xã-hội nếu có đặng đẳng mới mong có thể bình đẳng được.

Ấy cái ý-nghĩa chữ bình đẳng là thế. Nhưng ta cũng nên biết qua hai chữ nầy ở đâu mà ra?

Nguyên ở nước kỉ thứ mười tám, ở nước Pháp, bị cái độc quyền chuyên chế (absolutisme royal) đè ép một cách quá sự thắng khổ, người dân mới khởi lên đạp đổ nền quân chủ, gây thành dân-quốc và rồi xác ra khắp trong nước những tư-tưởng tự-do, bình-đẳng, bác-ái; vì thế từ đó hai chữ bình-đẳng mới xuất hiện vậy.

Còn nước ta hai chữ bình đẳng « nhập càng » từ bao giờ? Những chủ-nghĩa bình đẳng tuy đối với thế-giới là những chủ-nghĩa thông thường, không lấy gì làm lạ, nhưng ở ở nước ta cũng như ở vào cái tình thế các nước bên Âu-Châu về cổ-thời, cho nên vẫn cũng không từng biết thử nào gọi là bình bằng, mãi tới khi Chánh-phủ Đại-pháp sang khai-hóa cho xứ ta thì đồng-thời ta mới được cái hân-hạnh mà « quen biết » với cái chủ-nghĩa bình đẳng.

Từ khi người mình được biết cái tư tưởng bình đẳng cho tới nay thì xem ra nhiều người lấy làm hoan-nghênh lắm, ngoài miệng lúc nào cũng nói bình đẳng, trong óc lúc nào cũng mong bình đẳng, cọi « bình đẳng » khác nào như là một vị thánh thần có thể thì ơn tác phúc cho mình hay là một vị thuốc trường sanh bất tử vậy; thậm chí có đôi người lại mong bình đẳng cả với người trên mà bất tự trí rằng mình chưa đủ tư cách mà bình đẳng cùng người ta.

Vì người mình quá ham mê bình đẳng như vậy, cho nên lâu nay trong trường ngôn-luận mới đặt khởi lên cái vấn-đề « Tây Nam đắc bằng » và « Pháp việt đề hư ».

Lấy bình tỉnh mà xét, làm dân trong một nước biết nghĩ lợi những chuyện có quan-hệ đến cuộc tấn hóa một nước, kể như thế cũng đáng khen thiệt, nhưng người ta vì đó khi nhiệt thành về cuộc mạnh-tấn bạo hóa quá mà thường hay có những điều mong mỏi quá lạm, những sự mong mỏi ấy vì trình độ vì tri-thức còn kém mà ta chưa có thể đạt được.

Vậy nay xin bàn qua về người mình đã có thể mong rằng cái vấn-đề « Tây Nam đắc bằng » kia và cái chủ-nghĩa « Pháp Việt đề hư » nọ đã có thể phát hiện ra sự thật được chưa?

Nước Pháp là một nước trọng phong đạo, bất luận là ở thuộc-địa nào, nước Pháp cũng lấy sự bình đẳng và bác ái mà đãi cả, mục-đích của nước Pháp đi khai thuộc-địa là cốt để gây cho người dân Bảo-hộ có cái tư-cách tự trị, chớ không muốn bắt dân thuộc-địa làm nô lệ đời đời, theo như lời quan Albert Sarraut đã nói xưa nay.

Trước kia vì cái tình thế chánh trị nó bắt buộc, người Pháp còn ngờ vực dân Annam, tuy muốn tận lực khai hóa cho ta nhưng không biết rằng người mình có hết lòng trung-thành không; mãi tới khi có cuộc Âu-chiến nửa rồi, thấy dân Annam đã đồ máu bao nhiêu để tỏ lòng trung-thành, người Pháp mới ra công răng sức mở mang cho ta và từ đó những chủ-nghĩa Tây Nam đắc-bằng và Pháp-Việt đề-hư mới hội-hiện ra sự thật; nào là phàm có cuộc hội nghị gì bàn về những vấn-đề có quan-hệ đến người mình thì đều có người Annam tham-dự; lại trong mấy năm gần đây, vì cái trình-độ học-vấn công-dân thì người nào phẩm thì thắng mà kẻ nào quấy thì bại, chớ ở chỗ pháp luật không có phân biệt kẻ sang với người hèn, người cao với kẻ thấp..

Còn lấy cái nghĩa rộng ra mà nói thì, ngoài chốn pháp-luật ra, ở trong xã-hội nếu có đặng đẳng mới mong có thể bình đẳng được.

Ấy cái ý-nghĩa chữ bình đẳng là thế. Nhưng ta cũng nên biết qua hai chữ nầy ở đâu mà ra?

Nguyên ở nước kỉ thứ mười tám, ở nước Pháp, bị cái độc quyền chuyên chế (absolutisme royal) đè ép một cách quá sự thắng khổ, người dân mới khởi lên đạp đổ nền quân chủ, gây thành dân-quốc và rồi xác ra khắp trong nước những tư-tưởng tự-do, bình-đẳng, bác-ái; vì thế từ đó hai chữ bình-đẳng mới xuất hiện vậy.

Còn nước ta hai chữ bình đẳng « nhập càng » từ bao giờ? Những chủ-nghĩa bình đẳng tuy đối với thế-giới là những chủ-nghĩa thông thường, không lấy gì làm lạ, nhưng ở ở nước ta cũng như ở vào cái tình thế các nước bên Âu-Châu về cổ-thời, cho nên vẫn cũng không từng biết thử nào gọi là bình bằng, mãi tới khi Chánh-phủ Đại-pháp sang khai-hóa cho xứ ta thì đồng-thời ta mới được cái hân-hạnh mà « quen biết » với cái chủ-nghĩa bình đẳng.

Từ khi người mình được biết cái tư tưởng bình đẳng cho tới nay thì xem ra nhiều người lấy làm hoan-nghênh lắm, ngoài miệng lúc nào cũng nói bình đẳng, trong óc lúc nào cũng mong bình đẳng, cọi « bình đẳng » khác nào như là một vị thánh thần có thể thì ơn tác phúc cho mình hay là một vị thuốc trường sanh bất tử vậy; thậm chí có đôi người lại mong bình đẳng cả với người trên mà bất tự trí rằng mình chưa đủ tư cách mà bình đẳng cùng người ta.

Vì người mình quá ham mê bình đẳng như vậy, cho nên lâu nay trong trường ngôn-luận mới đặt khởi lên cái vấn-đề « Tây Nam đắc bằng » và « Pháp việt đề hư ».

Lấy bình tỉnh mà xét, làm dân trong một nước biết nghĩ lợi những chuyện có quan-hệ đến cuộc tấn hóa một nước, kể như thế cũng đáng khen thiệt, nhưng người ta vì đó khi nhiệt thành về cuộc mạnh-tấn bạo hóa quá mà thường hay có những điều mong mỏi quá lạm, những sự mong mỏi ấy vì trình độ vì tri-thức còn kém mà ta chưa có thể đạt được.

Vậy nay xin bàn qua về người mình đã có thể mong rằng cái vấn-đề « Tây Nam đắc bằng » kia và cái chủ-nghĩa « Pháp Việt đề hư » nọ đã có thể phát hiện ra sự thật được chưa?

Nước Pháp là một nước trọng phong đạo, bất luận là ở thuộc-địa nào, nước Pháp cũng lấy sự bình đẳng và bác ái mà đãi cả, mục-đích của nước Pháp đi khai thuộc-địa là cốt để gây cho người dân Bảo-hộ có cái tư-cách tự trị, chớ không muốn bắt dân thuộc-địa làm nô lệ đời đời, theo như lời quan Albert Sarraut đã nói xưa nay.

Trước kia vì cái tình thế chánh trị nó bắt buộc, người Pháp còn ngờ vực dân Annam, tuy muốn tận lực khai hóa cho ta nhưng không biết rằng người mình có hết lòng trung-thành không; mãi tới khi có cuộc Âu-chiến nửa rồi, thấy dân Annam đã đồ máu bao nhiêu để tỏ lòng trung-thành, người Pháp mới ra công răng sức mở mang cho ta và từ đó những chủ-nghĩa Tây Nam đắc-bằng và Pháp-Việt đề-hư mới hội-hiện ra sự thật; nào là phàm có cuộc hội

ĐÊM RỐT CỦA NGƯỜI TỘI TỪ HÌNH

Tác giả: CAO-HIỀN-VINH.
Nghiệp-chủ Lương-mộ, Bentré.

LXVII

« Tuy vậy mà, lâu lâu, mình cũng biết, chẳng rằng quên mẹ vợ chồng thì chớ, hễ rằng chăn gối với nhau rồi, thì ngày nhớ đêm thương, hương nồng lửa dượm; rồi ra cũng là cứ ăng tê mi, xướng tùy phải đạo; nào phải ấu yếm bề ngoài, cười tình nói sạy, cho qua ngày giếp tháng như những cuộc hướm chán ong chường, sớm đào tối mận vậy ru.

« Vả lại cuộc ấp yêu của mình với tôi, nồng mặn thế nào, mình hả cần đợi tôi giải ra mới biết; cho nên việc chung chạ của mình với tôi đến ngày nay đây chẳng cần phải nói, tôi xin dẹp lại một bên, hoặc là nhắm mắt bỏ qua, để nói cho rõi tình cũ nghĩa xưa của tôi, nói cho hết phận chồng trước của tôi, ngõi giữa ngục trung, nào hay vợ ở nhà phen người thêu phụng vẽ rồng, sanh kế bán bông mua bưởi.

« Hiệp cùng mình hơn tám trăng, mình nhớ, tôi xin phép mình mấy lần, đem con đi thăm chồng, mà lần nào đi không về rồi, riêng thăm chẳng đặng. Nỗi buồn của tôi biết lấy chi cân! Thật thì lòng tôi tôi biết; thật tôi không lòng yêm cửu nghĩnh tân, đặng phòng nầy khuây phòng nọ, mà sự cách trở nầy, đề cớ cho chồng tôi nông nỗi tôi, không nghĩ trước sau, nên chẳng thấy tin vào thăm viếng. Chồng tôi nào có hay thân phận tôi đã ra thế nầy. Chồng tôi dâu có hiểu tôi đi không về rồi, một tháng kể đôi ba bận!

« Vào thăm chồng, lại cũng chẳng nghe tin tức gì tôi lấy làm lạ cho thân phận chồng tôi biết bao; tôi không tưởng quan trên đề vậy hoài, cầm cho tới chết; nhưng mà không nghe tin gì thì cũng chẳng biết nghĩ sao.

« May đâu, tưởng chẳng xa cách mấy ngày nên nỗi mình quên, may đâu một bữa, tôi đang buồn; thật nó buồn thấm nỗi chi mà ngồi dựng chẳng an, biếng cười biếng nói, đến đỗi tôi thấy mình, mặt cứng quạo làm ngơ; tôi mới bỏ ra sân, ngó mông dõng quanh. tôi nghe những tiếng chim kêu chiều như chọc đạ phiền, nghĩ đến nợ duyên thêm tủi; thình lình, thấy chú xã bổn thân đem trát đến cho tôi, đòi tôi nội trong ngày mai, sớm tối gì cũng phải hầu quan Biện-lý. Trát lại có dặn, tôi đi phải dẫn con theo. Bấy giờ nào cha tôi, nào mình, nghe nói, mới xúm lại chung quanh bàn bàn luận luận. Ai cũng nghị, cho đến chú xã cũng nghỉ cho chồng tôi vì lâu ngày cách vợ xa con, thương nhớ, nên xin quan cho vào thăm viếng. Vì vậy mới có trát đòi; vì vậy mới có lời đặn riêng, có đi phải đem con theo giỏi; duy có một mình tôi nghĩ khác, tôi nghi chắc là chẳng tốt.... Vậy biết sự nghi chưa có chi phủ quyết, mà chẳng biết sao, ai nói chi thì nói, tôi cũng cứ nghĩ hoài; tôi nghi cho chồng tôi, nay khi tới ngày... nên mới.... Trời đất ôi, tội nghĩ bao nhiêu đau đớn bấy nhiêu; bỗi vậy từ đấy, gan teo ruột thắt-chiều chiều, dòi giọt lụy tràng hàu ào. Bấy giờ tôi sầu sốt như điên! Tôi chẳng muốn thấy ai ở trước mặt tôi; mà tôi cũng chẳng muốn thấy con tôi theo bận bịu một bên tôi, trời đất ôi! Đau đòi đoạn ngắt đòi hồi, tình ra lại khóc, khóc rồi lại mê!

(Còn nữa)

Chết mà còn báo

Hôm ngày 13 Octobre ở tại ranh làng Mỹ-đức và Nhơn ngãi, tổng Dương-hòa-Hạ (Giadinh) có xảy ra một đám nhơn mạng rất lạ kỳ và buồn cười thay.

Số là bữa ấy vào lối 4 giờ chiều dân làng Mỹ-đức có thấy tri hô một cái từ thì trói theo dòng nước rộng Sông-Ta, tấp bến làng Nhơn-ngãi. Nghe vậy tối liền đến đó xem, thấy không đầu năm sấp trên mặt nước, lại cũng ngay dợ. Tức thì làng đi báo cho Cai-tổng hay đặng ra linh làng Nhơn-ngãi cho dân đến đó với lên và cảnh giữ tử thi. Chừng 10 giờ thì làng dân đều đến đốc sức nhau đem lên, mà lâu ngày sợ rã, nên lấy giồng bọc kéo lên, (vậy chớ cũng còn sang đa) bỗi hôi thối không ai lại gần; duy có tên Bèn, cũng có cái chi nên ra tay bồng hầm mà thôi. Khi đem lên rồi, coi kỹ thì gọn một cái lưng quần có dấu ngôi sao, đậu cộn sự không, hai con mắt cá nóc hết, hàm răng đen và mất hết vài cái; ngặc chưa lay rụng rời, bặp chợp có cột một sợi dây lạc dừa. Khi ấy tên Bèn mới ra thưa với làng rằng thấy mấy là em nó tên Ên 17 tuổi cho ở mướn với bà cô thị-Năm cũng ở trong làng Mỹ-đức, vì người nầy mới cho bà-già nó hay đâu hôi buổi mai rằng em nó đi cắt cỏ hôm bữa 11 Octobre tới nay mà không về, và nó có nhìn dặng cái lưng quần đầy ngôi sao của vợ nó may cho em nó, một cái mùng gấm thôi và bề lớn nhỏ cũng y. Bà già nó đến đó cũng nhìn thiệt, là vì hồm rày sao khiến trong lòng sợ tên Ên chết, và cách bữa trước đây có một cá lóc khi không nhảy lên tự tử, nay mới rõ là điềm dữ đó. Khi ấy thì Ngà làm khai cho làng cầm, nghỉ rằng thị Năm giết con mình vì tên Ên đi ba bốn bữa mới cho hay, nên làng để tử thi đó, liền bắt hết giải lên quan Biện-lý phán xét.

Thâm thay trời. mưa gió ướt át mà làng Nhơn-ngãi đem ghe đến đó canh giữ cho tới 16 Octobre, quan Thầy xuống khám nghiệm mới cho chôn. Khi chôn thì thị-Ngà đem lại một cái hòm lấy hết quần áo mới củ của tên Ên bỏ vào và cũng có mua đồ thêm chút đỉnh. Chôn cất rồi, tội nghiệp cho tên Bèn vì linh mâu mủ, trầu rượu ra tạ ơn hương chức từ ngươi.

Hỏi ôi! sự tốn kém và cực nhọc của tên Bèn tưởng tính ai không biết, chớ chẳng phải là em của nó, vì tên Ên còn sống vất vơ bị làng Phú-lê bắt đặng. Hỏi ra thì nó khai rằng ngày 11 Octobre ở chủ đi cắt-cỏ cực khổ nên chàng ta liền bỏ giỏ nơi một cái cầu rồi thẳng tuốc dưới Rạch-nhỉ tận nhà của ghé mà ở. Xét ra và như nợ với anh, nên ngoài 1-2 về hôm ngày 17 Octobre, chẳng để về chưa tới có người biết mặt, nghĩ cũng lạ, không lẽ tên Ên tái sanh, nên cho làng hay thộp cậu ta trả hỏi giải lên quan trên ngày thứ hai 19 Octobre.

Nghe nói đâu quan trên tha về hết.

Ấy cũng sự rủi cho hai đàng, năm xung tháng hạn, nay nghĩ lại cũng tức cười vì chuyện của ai mà ra gánh vát lo buồn như thế.

Ôi thôi làm phước thì được phước chớ không sao,

NGUYỄN-VĂN-TRỊNH
Instituteur à l'Ecole de Mỹ-đức, Giadinh.

Vô tuyến điện

Ngày 15 Octobre 1925.

Phi-cơ

Một phi-thoàn chiến sa tại Wilton ; 2 quan vỏ vong mạng.

∴

Ông Herriot

Ông Herriot khai hội-nghị đảng khích-tảo thành Nice điền-thuyết nói rằng cần phải tiếp thi hành chánh-sách của tả đảng liên-đoàn. Ngài nói vì Pháp công-phá trái phép bến Ma-rốc cho nên đã lấy một chánh-sách phải pháp và trăng rõi các tự nghị-hòa van-quốc. Ông Herriot lại thuận về sự đứng người trung-hòa xử đoán các việc bất hòa của chư quốc và ý muốn cho các nước riêng lấy sức mình mà trả cho rõi quốc-trái.

∴

Trung-hoa

Người ta đương thương-thuyết để làm cho việc bất hòa hai tỉnh Triết-giang và Giang-tô khỏi nghịch nhau. Vì thiết-lộ Thương-hải Bắc-kinh bị đứt đoạn nên phải-bộ Hué-kỳ sang dự hội-nghị Thương-chánh phải ở lại Thương-hải.

SON VUA PHẦN NƯỚC

Mới tiếp được tin-rằng, hôm ngày 15 Septembre, dức kiêm Hoàng-thượng tại triều Nam ca ân-tứ khuê-hài danh-dự cho chư viên-quan chức-sắc Tây Nam trong Nam-kỳ.

Võ viên-quan bậc-nhứt:

LONG BỘI TINH

MM. Ta-van-Ho, Cai-tổng nhứt hạng tại Sadec
Nguyen-huu-Nghi, chánh thơ-ký ngoại hạng dinh Hiệp-lý hồi huu, Huyện hàm tại Saigon
Luong-huu-Dieu, chánh thơ-ký sở tuần-cảnh hồi hưu, Huyện hàm tại Cholon.

KIM-TIÊN HẠNG NHỨ

M. Tran-van-Ho, Cai-tổng nhứt hạng tại Vinhlong.

KIM-TIỀN HẠNG BA

M. Truong-ho-Huynh, Huyện nhứt hạng tại Rachgia.

∴

Tiện đây, Bổn-báo lấy làm hân-hạnh mà xin ôh ít lời kính chúc mừng cùng các quí viên-quan được toại lòng phàm nước điểm mây, rỡ ràng thay danh dự.

TÒA ĐẠI-HÌNH SAIGON

Sốp-phơ chém nhau

Vụ nầy xảy ra tại Long-điền (Baria). Ngày nọ một cái xe-hơi Saigon chạy đến Long-điền, một hoa sốp-phơ làm sáu người xuống xe kiếm mà chém tên Thinh là sốp-phơ phụ. Thinh bị thương tích rất nhiều trống đã xong đòi đi rồi, ai hay nợ trăn bữa dứt nên còn ở lại mà trả cho đủ. Tra hỏi thì nó khai cho tên Nghi chém nó, mà Nghi vì ăn tiền của chủ sở Bò-phước-Hinh mà chém nó.

Bắt được Nghi và ba tên đồng lõa, tra hạch chúng nó khai vì chuyện đứa-bà mới sanh ra lẫn bí kịch ấy. Nhưng mà quan bồi-thẩm muốn xét cho ra lẽ coi Hinh có cho ấy trong vụ nầy không. Vì vậy mới có thông là quản sốp coi khám Baria khai rằng quan tòa có ba lần hỏi thăm tối hoa phạm nhơn và cho chúng nó ăn cơm với muối mà thôi. Bởi bị khổ khắc chúng nó mới khai cho Bò-phước-Hinh nước chúng nó 25 đồng để chém tên sốp-phơ Mạnh là một tên giành mối ăn với mình.

Tòa Đại-hình chỉ buộc tội tên Nghi về chuyện đứa-bà mà đám chém người phải bị 5 năm cấm cố.

Bốn tên phạm khác là Bổ-phước-Hinh và ba tên sốp-phơ nữa được tha bổng.

RẠP HÌNH CHO TRẺ NHỎ XEM

ẢO GUIGNOL

(Góc đường Blancsubé và Marx-Pourpe)

Chương trình ngày 18 cả 22 Oct. 1925

1° Etoile Journal N° 9 (1925).
2° Les sœurs.
3° Le Spéculateur au grains (2e p.)
4° Annales de la guerre N° 22.
5° Sports nouveaux.
6° Un fameux jockey.

Xem Hoàn-hải tân-văn trương thứ 3.
Xem Nội biến Trung-huế trương thứ 4.

Do Võ Phi Hùng Cựu HS Petrus Ký (67-74) tặng Huỳnh Chiếu Đẳng chủ Kho Sách Xưa Quán Ven Đường (scan từ microfilm của Đại Học Cornell)

Đông-pháp thời-sự

SAIGON

Ăn ở gì ác nhơn dữ vậy

Chiều hôm kia, có một thằng nhỏ Annam vì nghèo khổ quá, cơm không có đủ mà ăn; cho nên nó mới xuống lần-quàn dưới tàu Portbou đặng coi có đồ ăn dư thừa của dưới tàu xin đem về ăn. Thấy cái tình-cảnh của kẻ nghèo như vậy mà thảm thương quá lẽ. Vậy như cho thì cho, bằng không thì thôi, chớ có lý đâu tên đầu bếp ở khách-trú dưới tàu lại đánh lòng lương mới chảo nước sôi mà tạc vào chưa cần con người ta, cho đến nỗi cẳn chơn gì đều bị phỏng cả. Thằng nhỏ bị phỏng đau-đớn nhức-nhối quá; nên la khóc lên, thôi may có người thấy liền chở nhà thương bổ thuốc. Còn tên khách-trú ấy thì bắt đem lại hỏi. Đáng kiếp lắm! Ai bảo ỷ làm sao là ỷ. Tưởng như vậy là vinh hạnh gì rồi đó sao? Bỏ nào cũng là dạy-dỗ của người ta chớ có chi đâu mà bày tuồng hống hách.

∴

Cũng vì thịt chó

Nhơn lúc rảnh, đạo xem phong cảnh, và xem nhơn vật cảnh tình, phút chốt ngày lễ-sa-chay, chẳng hiểu ngon lẫn ở đâu mà họ la dữ-dội, nên tôi cũng có ý đó lại coi ngon lửa ở đâu cháy đó, ủa, tưởng lửa ở đâu, không dè lửa phát cháy tại nhà của tên Nhỏ làm đạo-tỷ tại làng Phú-nhuận (Giadinh).

Nghe nói - nếu tiếng phong-vân chẳng lầm - thì là tên Nhỏ này thường ưa thịt chó lắm, nên hôm ngày Châu-nhựt cậu ta mới rủ anh em tựu lại làm một con chó đụng anh em vui vầy một bữa đặng bổ lúc nhàn ngày cực khổ, chừng ăn uống no say ai nấy đề bước ra về sự nghỉ, cậu ta mới dọn dẹp dầu đó tom góp lại đặng một trách lớn, (bộ còn tiếc) nên cậu ta để dành mai hâm lại tải cứ, nếu cách ngày sau, cậu ta mới tải lại, bà hoả bỏ không cho, nên bà liền phát hoả nổi lên thiêu luôn cái nhà cho biết mặt, may nhờ hàng xóm le tay cứu chữa, nên cái nhà của tên Nhỏ còn lại nửa cái.

Hù-hồn!! Hù-hồn.

∴

Ngọn lửa tình của cậu bé

Thấy đời mà ngán cho đời; con nít gì mà yêu nghiệt quá lẽ.

Ai sấy mới thử nghĩ mà coi, thằng Lê-v-Coi, không có làm nghề nghiệp gì, ở chước chiếc ghe đậu tại quai de Belgique nầy đây năm nay nó cũng còn nhỏ xíu, mới có 16 tuổi chớ phải 19-20 gì sao, vậy mà trành cũng chẳng khỏi ngọn lửa tình. Mà phải tình đâm-thắm, tình hòa-hưởn, tình-con-con chẳng nói làm chi; cái nầy bị vướng nhằm ngọn lửa tình dục-đã, tình nồng nầy mới hại cho chớ.

Ai đời nó nhỏ con nhỏ nào không rõ, nó hất nó dám cản, cho đến nỗi con nít nầy chịu không nổi phải la hoảng lên, lịu sự, bắt cậu bé tu giải lên tòa.

Đó, thấy con nít đời bây giờ có nên ngán ngẩm cho chưa. Rất đỗi hỏi nhỏ cỡn vậy-đến chừng lớn thêm nên it tuổi nữa đây mới ra sao nữa?

∴

Được hảo tiền gỡ quả!

Người ta hằng nói: hễ được hảo của thì mất hảo con, mà nếu được hảo con thì mất hảo của. Hễ biết lời nói ấy là nói lẽ, nhưng xem ở ngoài thì cũng có một đôi khi trúng vậy. Những ai mà giàu sang quá thì không có một người con; còn kẻ đỉ nghèo sải khổ mà con đề nhơn một, nuôi đã không muốn bỏ.

Nhưng sự đó thường rồi, không cần phải nói; ngặt bây giờ đây mới xảy ra một người Khách-trú kia mất hảo của mà lại được hảo tiền, chớ không phải được hảo con như ai vậy.

Số là người Khách-trú nầy tên Tat-Noan-kêu là Tat-Muon mà gọi là Tat-Non, lại cũng sung là Lê-v-Chinh, không vậy nữa, thì kêu Ng-v-Phuong cũng được. Vợ, đến thị coi có phải là người sanh mà lành đến tám tên hay không. Khách nầy là khách Quảng-đông, 27 tuổi, làm thợ bổ ở tại Xóm-ga (Giadinh). Mà nghiệt quá, bởi tên nhiều nên nghèo chi lắ, không có đủ tiền mà đóng nổi cái giấy thuế-thân, phải mượn đến của kẻ khác mà dùng đỡ. Dè đâu đi lảo-xảo lối đâu đó mà mất bắt đứng lại xét giấy, xem qua xem lại thấy biết của giả đội nhầm nên bắt giải lên tòa.

Ấy cũng là xui quá! Vì tên nhiều mà mang hại.

∴

Cũng là bạc bẻo nữa

Tên Ng-v-Ngọn, 19 tuổi, làm thợ bạc, nhà ở đường Boi-de-ry-re Thành số 87, vừa rồi đây cũng là thấy người nán-ni đồng long thương, cho tên Tran-v-Tâm, 25 tuổi, gốc ở Bentre, ở đậu. Bạc đâu thì xem tánh nết để thương, hễ đi đâu vắng thì thôi, chớ hễ chừng rập ại thì nói cười xem vui vẻ lắm. Chẳng dè lcải người sâu sắc làm sao! Tuy miệng ngoài thơn-thớt nói cười, mà lòng trong nhâm-hiểm giết người không đao. Ở ít lâu cũng giờ thôi xiểu, thừa dịp Ng-v-Ngan đi vắng, bèn quơ nào là áo-quần và trang vật giá dáng 60 đồng rồi lỏn ra đi mất.

Lỡ bị người như vậy rồi biết liệu làm sao, thì cứ giữ theo thế-thường là đi cớ bớt chớ tìm đâu cho được. Nó là đã cao phi viễn tẩu rồi é!

∴

Ăn hiếp xe-kéo

Thấy tên xe-kéo nầy là một hạng người rất đê, chẳng khác khúc gỗ trôn, muốn lăn bề nào cũng được, rồi đành lòng kéo nhau mà ăn hiếp.

Nghỉ coi, vừa rồi đây không rõ tên xe-kéo Ng-v-Khoi làm tội lỗi gì mà bà Ng-van-Tuoi, cập-rằn đi gọi tiền xe, ở đàng Bd Armand Rousseau hiệp với thằng con trai của ỷ tên là Ng-v-Manh, 16 tuổi và một tên nào nữa đo tên Ngọ, cả ba đánh tên xe-kéo thôi chi-tử; có vít tích cũng bôn-bả.

Mà tên Ngọ đã trốn rồi, hiện giờ chỉ còn bà cha con tên Ng-v-Tuoi ra chịu thôi. Phải quấy hai đàng chưa rõ, để chờ tình trên phân xử. Song đâu thế nào thì mặt xích một với nhau, chớ có lẽ đâu cả ba mà áp lại ăn ươi nuốt sống một người như vậy.

∴

CHOLON

Chồng phi án vợ bạc nghĩa

Nghỉ lại sự chồng của tên Duong-Nghia, khách Triều - châu đây thật là phi ân bạc nghĩa quá. Ai đời ở đậu nhà của Tran-thi-Phung, buôn bán cả, ở tại đàng Tanneurs, rồi trở lòng lâm xấu. Mà phải chăng có ở xấu như vậy thì còn có vợ gian cang, hoặc là vợ có tình chuyện xấu như vậy thì còn có chồng khuyến giới. Cái nầy không ngờ, sự chẳng đặng một ỷ, thừa lúc Tran-thi-Phung vắng mặt, bèn năm tay nhau mà chỉ gói ra đi, để vậy lại còn quơ hết một mớ đồ nữ-trang giá đáng 150 đồng đem theo làm của mới ngặt đỡ chớ.

Người đường ấy chẳng biết là người gì? Có lẽ đâu cái lòng của người ta tốt như vậy, đâu ơn kia không trả được thì thôi, chớ lẽ nào đành bứt hong người đến thế. Còn như cô Trần - thị - Phung đây, từ rày tưởng chẳng nên tin ai cả. Đó sức thì mướn phố lớn, không đủ thì mướn phố nhỏ, chẳng nên cho ai ở chung ở đậu mà có bữa chẳng còn một cái chén mà ăn cơm. Khổ lắm! Trí nhơn trí điện chớ bất tri tâm!

∴

Đã có dây-nịch buộc mà lại có tiền xài

Tran-Hos, 48 tuổi khách Quảng-đông đánh xe kiểu số 130. C. V., nhà ở tại đàng Boulevard Charles Thomson, gia-tài có một sợi dây-nịch buộc theo mình đặng để bề tiện, Vì cũng sợ bề tội phiền thì Tải-cọ vô ý bỏ chúng mốc. Hôi bảy giờ tải gi chớ cái mốc tủi đó phải sợ ngay.

Vậy mà không giữ khỏi mới là kai cho chớ. Vừa rồi đây chẳng rõ hơm nào đây là mặt, lần đến lần chạy sợi dây - nịch của khách ta. Song cái ỷ quyết lấy đặng buộc lưng chơi, để đâu chừng giữ bộ dây-nịch ra đặng coi coi cần nào hay là quan nào đến theo đó lấy vào tiệm cầm nước chơi. Mới mần-mần một lác: « Ủa! Ủa! Giấy gì đây cà, in là giấy bạc vậy » Đoạn mốc hết ra, cha chả, trúng mối quá! Coi lơ-mơ vậy mà tới 60 đồng bạc. Thôi, chuyến nầy đáng rồi, để có dây-nịch buộc lưng mà lại còn có tiền bạc xài-phí lão-lẻ, chơi bời đúng bực.

Khi-không mà được của nghĩ cũng là dường. Mà rồi cây ở tại không lụ à?

∴

Hội Thể-thảo Annam

Cuộc tranh chức vô địch banh tròn năm 1925-1926

Bữa chúa-nhựt 25 Octobre 1925

Từ 3 giờ 40 tới 4 giờ 40 Distamy đấu với Dakeu Foot Ball etab. —Arbitre M. Chợ.

Từ 4 giờ 50 tới 5 giờ 50 Donai đấu với Arsenal. — Arbitre M. Thi Paul.

Chúa nhựt rồi 15 Octobre 1925.

Từ 3 giờ 40 tới 4 giờ 40 Association de Commerçants thắng Télépost bà bàn thua một (Homologué).

Từ 4 giờ 45 tới 5 giờ 50 Etoile de Giadinh thắng Govap sport năm bàn (Homologué.

ĂN-TỪ

Tôi lấy làm hân-hạnh được hay tin hôm hôm ngày 15 Septembre 1925, chánh phủ đông-pháp mới ban thưởng khuê bài Ngũđẳng long-tinh (chevalier de l'ordre impérial du dragon d'Annam) cho ông Lương-hữu-Điều, trí-huyện honoraire Cholon.

Sự ban thưởng nầy rất xứng đáng và rất vinh diệu thay cho quan huyện Lương-đại-nhơn thiệt là phần nước điểm mày, non sông rạng mặt. Vì tinh cổ gino, cổ kết, tôi xin để lời chúc mừng cho ngài: hoạn lộ rộng dong, thang mây nhẹ gót.

M. NGUYỄN-VĂN-CHÍNH.
Giadinh.

Giới thiệu thuốc hay

CHOLON NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG

Bại dược phòng

Chủ-nhơn VI-TIÊN-SANH nhắn-giảm

Kính ông được rõ, vì tôi là người rất cẩn thận, rất kỷ-lưỡng trong khi uống thuốc, vì lời ngạn có nói: Dược nặng cứu nhơn mà ỷ nặng sát nhơn. Cho nên mỗi khi hoặc tôi hoặc người trong nhà tôi, mà có đau ốm chi, thì tôi kén lựa thầy thuốc lắm, chọn cho được một ông thầy, học hành cho huẩn súc, ỷ ỷ cho thiệt thông, cho phải mạch đành ỷ, rước đến coi mạch, nhận chừng đâu thang đó mới cho phương, cho phải phép, tôi mới dám dùng thuốc mà thôi; còn những đám dung-ỷ, thơm lợi mà bai người đi, thì chẳng có đời nào mà lão tôi cho tốn tiền cho được.

Còn nói chi tới những cao đơn hườn tán của nhiều tiệm rao hay xưa nay, hiệt lắm số ức triệu nào mà kể cho được; song tôi cũng chẳng hề dám tin mà mua cùng uống bướn hao gió. Dầu cho trong lời quảng cáo mà có nói thuốc hay bằng trời đi nữa thì tôi cũng chẳng tin.

Mới đây tôi nhơn đến chợ Hà-tiên, có ghé thăm một người bạn hữu cũ tôi, thấy đang ta đương cầm cuốn *Vệ-Sanh-Chỉ-Nam* của qui dường mà xem, rồi người lại chỉ cho tôi coi, nên tôi mới được thấy cái *Bảng-cấp Kim-Tiền* của « *Bức Đại-Nam Hoàng đế* » ân tứ cho ông. Tôi thấy trong ấy có mấy hàng chữ nho như vầy:

« *Đại-Nam-Quốc Hoàng-đế* sắc tứ Cholon *Nhi-Thiên-Đường* được phòng *Vi-Tế-Sanh* cung hiến dược hườn, thì nghiệm đa hữu kiến hiệu trước tam hạng Kim-tiền nhứt mai, tinh thủy sanh huyền bội thì khuyến khám thử ».

KHAI-ĐỊNH niên, thất ngoạt, thập nhứ nhựt ».

Nhờ có thấy được việc nầy, nên tôi mới rõ là thuốc của qui dường chác là hay lắm hay sao, nên mới được nhờ ơn vô lô của đức Hoàng thượng ban khen bậu thưởng như vậy.

"Rồi từ ấy những ai tôi mới dám dùng thuốc của qui dường, mà thử thuốc nào tôi mua dùng thử cũng quả thật là hay, ấ thì là nghiệm, thật rõ ràng là danh bất hư truyền.

Nay tôi kính tặng đôi lời, trước để cảm ta ơn ông, cô lòng cưu thế lê nhơn mà chế luyện các thứ cao đơn huờn tán linh nghiệm đi thường; sau là có ý để làm giới thiệu với công nhân, cho biết chỗ thuốc hay mua lấy mà dùng, cho khỏi lầm trong cơn mình có bịnh; chi chúc, chi chúc.

Giang-thanh, le 8 Octobre 1925.

TRẦN-HỮU-CẢNH, cung tặng.

Tàu đi các nước

TÀU CHẠY VỀ

Chiếc Amiral Pontty ở Port-Said đi chạy qua Đông-pháp hôm ngày 19 Octobre.

Chiếc CEYLAN ở Shanghai sẽ tới Saigon ngày 22 Octobre.

Chiếc ADEN ở Tonkin sẽ tới Saigon ngày 24 Octobre.

Chiếc ROUME ở Singapore sẽ tới Saigon 22 Octobre.

Chiếc ANDRÉ-LEBON ở Pháp-quốc sẽ đến Saigon 5 Novembre.

Chiếc ARTAGNAN ở Nhựt-bổn và Trung-quốc sẽ đến Saigon ngày 30 Octobre.

Chiếc ANGKOR ở Trung-quốc và Nhựt-bổn sẽ đến Saigon ngày 12 Novembre.

Chiếc COMPIÈGNE ở Tonkin sẽ đến Saigon ngày 3 Novembre.

Chiếc ANGERS ở Pháp-quốc sẽ đến Saigon sớm mai.

TÀU CHẠY ĐI

Chiếc ROUME sẽ chạy đi Singapore ngày 25 Octobre.

Chiếc ANGERS sẽ chạy đi Trung-quốc và Nhựt-bổn lối 23 Octobre.

Chiếc COMPIÈGNE sẽ chạy đi Pháp-quốc ngày 6 Novembre.

Chiếc ARTAGNAN sẽ chạy đi Pháp-quốc lối ngày 2 Novembre.

Chiếc CLAUDE CHAPPE sẽ chạy đi Annam và Tonkin ngày 22 Octobre ở giờ.

LỜI RAO CẦN KÍP

Vừa rồi bổn-hiệu có mướn nhiều thợ chụp hình (có đủ người Nam-kỷ và người Bắc-kỷ) để đi chụp hình thuốc-thán và hình chơi cho các qui ông qui bà ở khắp lụchâu. Nay cũng việc xong rồi có nhiều người thợ thôi không làm với bổn-hiệu nữa mà tự ỷ đi lục-tỉnh chụp dạo riêng lấy lời; có người còn mạo nhận tên bổn-hiệu cho đỡ cơ nhiệm mối hàng.

Vậy xin qui ông qui bà trong lục-châu nên lưu ỷ để phòng như có gặp người thợ chụp hình nào xưng rằng ở tiệm chúng tôi sai đi, mà qui ông qui bà muốn chụp hình hay là trả tiền bạc chỉ bất kỳ nhiều ít cũng phải nài cho được cái biên-lai có số thứ tự và có in tên hiệu là « KHANH-KY et Cº ».

Từ nay trở đi chúng tôi không nhìn hiệt những giấy tờ nào hay là chữ-ước thách nhiệm những món tiền bạc chi mà không có giấy làm bằng của bổn-hiệu.

Nay kính cáo.
KHANH-KY et Cº
Photographe-54 Boulevard Bonnard
Saigon

6.000 DĨA HÁT

Bổn hiệu mới có lại sáu ngàn đĩa hát *Cải-lương* hiệu Pathé, đủ điệu ca, ngâm, Nghe nói số sáu ngàn đĩa thì ai cũng tưởng là nhiều, chớ tin lại không có bao nhiêu, bán trong một tuần lễ thì hết; vì đĩ-thõi bổn thắng nay không có lại; nên đĩa hát bổn lâm. Vậy chư qui khách cùng như thương giả ở xa, nếu có cần dùng xin gởi thơ hoặc đánh dây thép mua cho mau kẻo hết rồi phải chờ kỳ sau lâu lắm. Tôi cũng bán ỷ giá cùng hãng Pathé định là mấy đĩa 1870. Còn mua số từ 100 đĩa sắp lên sẽ tính giá rẻ hơn.

Bổn hiệu hiện nay cũng có hơn hai trăm cái máy hátHiệu Opéra giá từ 25 ₰, 35 ₰, 45₰ và 60 mới cái.

Qui vị mua máy hát hay đĩa hát xin vui lòng gởi lạc trả trước một phần tự, còn bao nhiêu sẽ gởi contre-remboursement còn như nhiều đường gởi tàu thì xin trả trước hết cho thuận tiện.

Thơ và mandat xin đề cho :

NGUYỄN-ĐỨC-NHUẬN
N-61 rue Catinat Saigon
Téléphone n° 566
adresse Télégr. nguyenducnhuan Saigon.

Có Catalogue máy hát và đĩa hát để cho qui khách.

Tàu chạy Lục-tỉnh

Chiếc **KHMER** chạy đi Tayninh, ngày thứ tư 21 Octobre, 8 giờ sớm mai.

Chiếc **MEKONG** chạy đi Pnom - penh Angkor Baepréah ngày thứ năm 22 Octobre 1925, 9 giờ tối.

Chiếc **KHMER** chạy đi Ouest, ngày thứ sáu 23 Octobre 1925, 9 giờ tối.

Chiếc L. BLANCHET chạy đi Cambodge Laos, ngày thứ bảy 24 Octobre 1925, 9 giờ tối.

Chiếc **KHMER - ANNAM** chạy đi Capsaria, ngày Lundi, Mardi, Jeudi et Vendredi, à 6 heures. Samedi, à 12 heures.

Sông lâu nhờ rượu

(Longévité grâce à une liqueur)

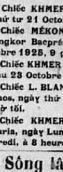

Hiện bây giờ bên nước Hoà-kỳ có một ông điền chủ già - già 95 tuổi mà tóc còn xanh lợt-mạnh mẽ như người 40 tuổi, đi đứng chắc bắc, ăn mai mỗi ngày, ông ỷ người trại ngoài đồng coi tôi-tớ làm công-chuyện.

Ngày no có người người đi thăm ông, ky thử coi bí-kíp gì mà ông hay dẫn bạc tuổi cao mà còn sức lực không phải kém vậy? Ông có lời-ngôn gì chăng? Có chi là 66 mà bỏi, cả đời thì tuổi khỏi ăn cơm hay uống rượu mỗi ly nhỏ rượu Quinine Gilbertin Hiệp Mexico là một thứ rượu thường xuyên bổ lắm.

Người khách ngày nói cùng ông ấy, ai muốn một việc thường thay nhau đặng, lâu ra thì mau cho đặng thứ rượu Quinine Gilbertin Hiệp Mexico là một thứ rượu thường xuyên bổ lắm. Thiên hạ nghe nói thì cứ ra thành sanh, cũng bán rẻ nhau đi mua rượu ấy đem về mà uống bổ phòn thân.

VỀ VIỆC TẠI CHÁNH

Ngày 21 Octobre 1925.

GIÁ BẠC

	21-10	20-10
Nhà-nước	13 ₣. 00	12 ₣. 85
Ngân hàng Đông-pháp..	12 90	13 00
Société de Gérance de la Banque Ind. de Chine.	12 90	13 00
Hongkong Shanghai.	12 90	13 00
Chartered Bank	12 95	12 95

MỄ TỐC

Giá lúa chỏ đến nhà máy Cholon bao lấy luôn giá 500 Kilos.

Vinhlong (Gạo-mới)	6 100 à 6 10
Gocong (Gạo-mới)	6 35 à 6 45
Bal-xau (Gạo-mới)	6 30 à 6 40
Bachieu (Gạo-mới)	6 45 à 6 55
	Gạo trắng mầu cẩ.. 5 70 à 5 80
Namyian	Gạo đỏ mầu cẩ .... 5 35 à 5 45
Giá thường (Gạo mới)	6 27 à 6 37

ĐÈN *khí và đồ phụ tùng đèn khí, mãn-sông hiệu « WIZARD » dầu lửa, dùng theo các kiểu. Bán sỉ và bán lẻ tại cửa hãng.*

TRẦN-QUANG-NGHIỆM.
200, d'Espagne SAIGON.

THUỐC TRỊ MỤT.
ĐAU MÌNH VÀ ĐAU LƯNG

Những bịnh đại-khái mà chẳng ta thường đau là : đau lưng, đau rêm cả mình, đau thắc ngang lưng, đau trệ gân cả, đau gân bóng, đau hay là sưng lắc-lẻo, bịnh hậu và tại sự cảm mạo nó làm cho nhức đầu, đau gân cốt, thì cứng trong bịnh tiểu tiện mà ra.

Vậy thì thuốc PILULES PORTER trị nhứt khác mấy bịnh ấy, nó trị-hết đau lưng. Cái thông nó bổ thận.

Thuốc nầy uống nó vọ hại và thấy các bịnh đều thuyên giảm tức thời, nó lại làm cho mau-mau trở ra tốt.

Chuyện ngặt chỉ thuốc PORTER lại đường Saint-Ferdinand, Paris — 17.

Có trữ bán nhà thuốc L. SOLIRÈNE

BÁO LỤC-TỈNH BÁN LẺ

Từ nay, báo « Lục tỉnh Tân-văn » có để bán lẻ tại nhà-hàng bán cơm-tây và cà-phe hiệu « Nông-Công » ở Sadec.

Vậy thì lấy làm tiện cho bổ-hạnh ở Sadec muốn xem báo biết bao !

VAN-HÒA

N° 88, Rue de Gocong — CHOLON

KÍNH CÁO:

Hiệu VẠN-HÒA nhuộm vải đen nhứt nặng tốt ở tại chợ CHOLON.

Vải để nhẫn « Con cá Kim-Ngư xanh » thì đã có tiếng trong Lục-tỉnh hơn ba mươi năm nay ai ai cũng đều rõ biết.

Vải nhuộm đen dùng chẳng hề khi nào trở, phai màu, mà lại chắc, chẳng hề bở như các thứ vải khác mà bổn-hiệu có chữ ra tâm thứ vải đen đều để nhẫn hiệu: VẠN-HÒA, VẠN-XUÂN-LONG, NHƠN-HÒA và HIỆP-MẬU.

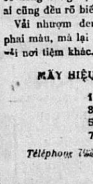

Bổn bổn-hiệu nhuộm tối, nên cũng có kẻ gian nhơn dùng dịp mà làm theo thức kiểu của bổn-hiệu, dặng mà thủ lợi và cho chư qui khách mua lầm, trông là vải của bổn-hiệu: Vì vậy bổn-hiệu tin chỉ rõ cho chư qui khách có mua vải của bổn-hiệu thì phải nhìn cho kỹ cái hiệu vải, chỉ hình chữ nhơn của bổn-hiệu, thì mới khỏi lầm kẻ gian trá.

MẤY HIỆU VẢI CỦA BỔN-HIỆU ĐỀU CÓ CẤU CHỨNG TẠI TÒA THƯƠNG-MÃI SAIGON LÀ :

1° 3 con cá Kim-Ngư 3 màu.
2° 2 con cá Kim-Ngư 2 màu.
3° 1 con cá Kim-Ngư xanh.
4° Vạn-Hòa con gà trống.
5° Vạn-Xuân-Long xe lửa.
6° Vạn-Hòa chiếc tàu.
7° Vạn-Xuân-Long bươm bướm.
8° Hiệp-Mậu con ngựa đua.

Téléphone [illegible]

VẠN-HÒA. kính khải.

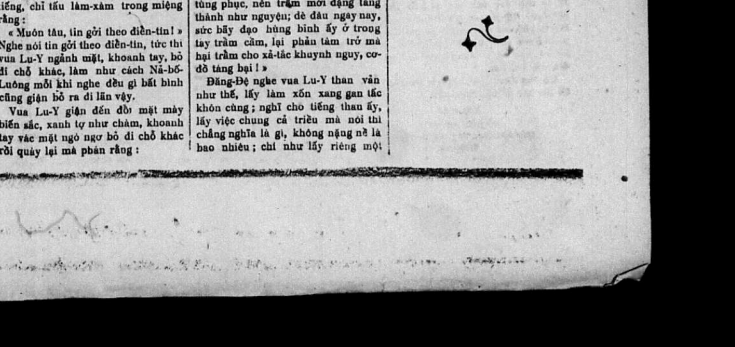

Feuilleton n° 48 — *Du 21 Oct. 1925.*

TIỀN CẢN BÁO HẬU

HỒI THỨ I

Ông kẹ cù-lao Cọt

Lu-Y. — Tấn-tới! Nã-bổ-Luông lấn tới! Vậy chớ không phải Nã-bổ-Luông phẩm ngay thành Ba-ri mà kéo binh hay sao?»

Đăng-Đệ bị quở trách nầy giờ đã dữ rồi, nên dầu nói phải mà vua Lu-dữ rồi, nên dầu nói phải mà vua Lu-Ỷ lắc giận, không ưa, có phán nghịch lại hay là có quở ơi nữa, Đăng-Đệ cũng hàm-thinh, cuối đầu mà chịu. dường như phục lời của vua phán trúng lý vậy. Vua Lu-Ỷ nói rồi liền xây lại mà hỏi Vinh-Pho rằng :

« Còn như tỉnh Đồ-phi-Nê thì sao? Ước Nã-bổ-Luông đấy bình nơi Đồ-phi-Nê, khảnh tường mình có thể gì dục lòng dân ngăn cản như bên tỉnh Phổ-oanh vậy chăng?

Vinh-Pho. — Muôn tâu lịnh Hoàng-thượng, kẻ hạ thần lấy làm bất nhẫn mà tấu thiệt sự, làm cho lịnh Hoàng-thượng chẳng vui; song không thể hạthần dám bày lời tâu đối cùng lịnh Hoàng-thượng cho ra vô lẽ; vì lịnh Hoàng-thượng đã sai vời tôi qua nước xuống. Chớ thật, theo ngu kiến của hạ-thần, thì tâm trí dân tỉnh Đồ-phi-Nê sao bằng lòng dân hai tỉnh Phổ-oanh và Lăng-đốc. Kẻ hạ-thần đâm tưởng còn thua xa lắm; cũng vì một cớ, muôn tâu Hoàng-thượng, dân ở chốn thâm sơn cùn cốc thường có lòng phục Nãbổ-Luông hơn. »

Nghe qua vua Lu-Ỷ thấm ngầm gật đầu, rồi nói trong bụng rằng : « Vinh-Pho thông thạo dữ u! » — Thầm nói vậy rồi, vua Lu-Ỷ mới xây qua quan thượng-thơ Tuân-cảnh là Đăng-Đệ mà tiếp hỏi :

« Bình của Nã-bổ-Luông ước dặng bao nhiêu ?

Đăng-Đệ. — Muôn tâu, kẻ hạ-thần chưa rõ đặng số binh phần tộc!

Lu-Ỷ. — Ủa! Sao lại không rõ! Khanh tấu cái gì lạ vậy? Có họa là khanh không muốn biết làm gì, nên không thèm hỏi tới sao chớ! . . . Ôi mà thử binh số, biết cũng không biết cũng chẳng phải là đều co quan-hệ gì tới việc nước việc dân mà lo! » — Vua Lu-Ỷ nói và giận và cười hơi cay nghiệt hết sức, làm cho Đăng-Đệ xốn xang tất dạ, ngồi dừng không an, bèn tức mình qui tâu :

« Muôn tâu lịnh Hoàng thượng, kẻ hạ-thần mà không thấu nỗi số binh là vì tin bảo sang rất nên vẫn tắc ; tin chỉ bảo quyết về sự Nã-bổ-Luông độ binh lên đâu và kéo đi ngõ nào thôi chớ.

Lu-Ỷ.— Ừ, mà tin bảo ấy gởi cách nào mà tới tay khanh ?»

Đăng-Đệ nghe vua phán hỏi đến đều thì sượng-sùng đỏ mặt tía-tai, rồi cũng lấu dấp, song không tấu lớn tiếng, chỉ tấu lâm-xâm trong miệng rằng :

« Muôn tâu, tin gởi theo điển-tín! » Nghe nói tin gởi theo điển-tín, tức thì vua Lu-Ỷ ngảnh mặt, khoanh tay, bỏi đi chỗ khác, làm như cách Nã-bổ-Luông nổi khi nghe đều gì bất bình cũng giận bỏ ra đi lăn vậy.

Vua Lu-Ỷ giận đến đỏi mặt mày biến sắc, xanh tợ như chàm, khoanh tay vác một ngó ngợ bỏ đi chỗ khác rồi quày lại mà phán rằng :

« Nếu vậy, nhờ sức bầy đạo hùng binh hiệp lại với nhau mà hạ kẻ loạn thần, phục hồi dế vận, lại cũng nhờ lòng trời phò hộ, đem trăm về ngôi báu của tổ-tiên trăm xưa gầy dựng truyền để lại đây, bỏ lúc trăm mong trăm, hai-mươi-lăm năm ăn đặt; trong hai-mươi-năm năm ấy trăm đã soi lòng dọ ý nhân-vật nước Pháp nầy, trăm thấu biết thấy đều nhứt tâm tùng phục, nên trăm mới dặng tăng thành như ngày nay; dè đâu ngày nay, sức bầy đạo hùng binh ấy ỷ trong tay trăm cầm, lại phản làm trở mà hại trăm cho xã-tắc khuynh nguy, cơđô tàng bịi ! »

Đăng-Đệ nghe vua Lu-Ỷ than vản như thế, lấy làm xốn xang gan tấc khôn cùng ; nghĩ cho tiếng than ấy, lấy việc chung cả triều mà nói thì chẳng nghĩa là gì, không nặng nề là bao nhiêu ; chỉ như lấy riêng một người mà xét, thì sức nặng ngàn cân, có thể làm cho thân người ra tro bụi; bèn tâu :

« Muôn tâu lịnh Hoàng-thượng, ấy cũng cơ-tạo đòi xây, khiến nên giáobề đó Hoàng-thượng ; nào phải ỷ tay người, hòng than trách chi cho đau dạ !

(Còn nữa).

CÔNG-TI QUẢN-HẠT ĐẠI-THƯƠNG

GRANDS MAGASINS CHARNER

ở góc đường Bonnard và Charner

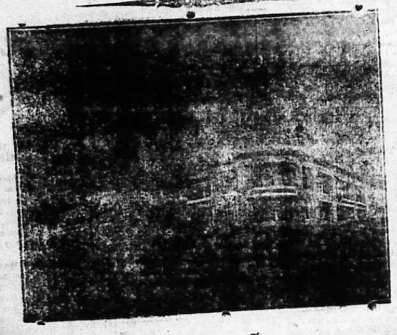

Mấy mối Đường nhất — tại số quán 79 và 81.
Đường nhì — tại hiệu bán rẻ nhất.

Đây thợ đặt tác: MAGCHARNER.

SÚNG – THUỐC ĐẠN

và đồ phụ tùng về cuộc đi săng bắn

Bao súng. — *Bằng da cứng, màu mồng-huân dợt, nhái kiểu da heo, chỗ tay cầm bằng da trơn, có khoen khóa bằng ống khóa, dây mang cũng bằng da, thảo ra đặng* . . . . . 85 quan

Bao đựng thịt rừng. — *Bằng bố chạy viền da, có nắn bằng da màu mồng-huân dợt, nhái kiểu da heo, phía trong có túi nhỏ và 10 ngăn để vật bi súng, một cái túi bằng bố, 2 cái bao lưới, dây mang bằng da trơn, thảo ra đặng* . . . . . 45 quan

Dây nịch để vắt bi súng. — *Bằng da màu mồng-huân dợt, nhái theo kiểu da heo, chạy viền, có 20 ngăn bằng da, móc xi-kèn* . . . . . 18 quan

Súng hiệu Remmerless. — *Lòng đúc bằng thép, chỗ thuốc bắt nổ đẹp, khóa ba chân, thép trại có màu, có cho giấy kiết chứng rằng đã có bắn thử bằng thuốc mạnh pyroxylé rồi : lòng 12 và 16* . . . . . 650 quan

Hãy xem cuốn Catalogue của chúng tôi riêng về súng ống và cuộc săng bắn

NÊN THỪA DỊP GIÁ BẠC CAO

SỰ NGAY THẬT LÀM CHO CHÚNG TÔI TRỞ NÊN MẠNH

Thùng thơ số 528.

C.J. BONNET

XÂY HÀI CHO ĐẶNG CÁI HÌNH
NGƯỜI CỠI NGỰA NÀY
tới Chợ-lớn muốn mua hàng lạo

PHÂN CÁ VÀI RUỘNG RẤT TỐT VÀ RẤT THẠNH LỢI

CHO NHÀ CANH NÔNG

Tại nhà tôi có bán một thứ phân xương cá xay ra, rất tốt để bỏ ruộng. Xài phân nầy vài ruộng bị phân hoặc bị hạng, lúa tìm thì lúa lên rất xanh tốt.

Còn lúa yến vài xuống trong một tuần lễ thì thấy trở nên xanh và tươi tốt.

Đồng phân nầy lúa sai hột và nặng cân.

Phân nầy khô và tán nhỏ ra, không hôi thối.

Xin quí ngài đọc hai cái thơ dưới nầy thì rõ rằng chuyện thạnh lợi chẳng không sai.

TRƯƠNG-VĂN-BỀN
Thương-nhơn
Nghị-viên phòng thương-mãi
40, Quai du Cambodge, 40
CHOLON

Long-tuy-thượng, le 3 Octobre 1925.

A Monsieur TRƯƠNG-VĂN-BỀN
Conseiller Colonial
40, Quai du Cambodge, Cholon

Kính lời thăm ông đặng mạnh. Phân cá của ông tôi dùng đã ba năm nay rất tốt. Nội lũng tôi mỗi làng đều có xài phân nầy và người nào cũng có thạnh lợi rất nhiều. Ruộng ông tôi không mấy tốt nên mỗi mẫu đất năm không nổi phân thì gặt chừng 50 hoặc 60 giạ còn nói chừng 10 bao phân 20 ký của ông bán giá 24 $ 00 thì gặt được 120 giạ sắp lên. Đã vậy mà lúa lại chắc và nặng cân. Cây lúa bắt phân trong lúa bữa thì trở nên tươi tốt và như có bị hạng cũng không đến nỗi hư, tím.

Xin ông được tho nầy gởi lên cho tôi 200 bao để bỏ ruộng nhà.

Nay kính.

VÕ-HỮU-PHƯỚC.
Chef du canton de Long-tuy-Trung
GIADINH.

Tân-phú-Thượng, le 28 Septembre 1925.

A Monsieur TRƯƠNG-VĂN-BỀN,
Conseiller Colonial,
40, Quai du Cambodge, Cholon.

Kính lời thăm ông quản hạt đặng bình yên. Phân của ông tôi chở về năm nay được chừng 1.000 ta để bán hết rồi, xin ông để dành cho tôi 500 ta nữa ít bữa tôi xuống chở vì phân nầy tôi làm tôi e không đủ cho xóm tôi xài. Nhiều chỗ ruộng bị hạng lúa tôi vài miếng như cứu tử hườn sanh, lúa lên rất tốt và xanh tươi hơn mấy năm trước chưa bỏ phân của ông bán.

Phân của ông vải giống thì mỗi năm đất càng tốt thêm, đất xốp và không chai như vải phân đá và vôi.

Nhà canh nông trong xứ tôi lấy làm có phước mà biết được thứ phân nầy, vì phân tốt, trồng móa chi cũng đặng thạnh lợi.

Mùa rồi ruộng tôi vì bị tàn tưởng hư hao nhiều quá nhờ vải phân của ông bán mà khỏi thất mùa nào tôi làm ít bằng hình thâm đang và cám ơn ông.

Nay kính,

NGUYỄN-VĂN-ĐẬU
Propriétaire
à Tân-phú-thượng, Cholon.

CHƯ TÔN!

ai muốn ngăn ngừa cho thân

CHO KHỎI ĐAU

KHỨT LÀ

Khan cổ, đau óc giong, yếu tim, đau phổi thì chỉ có ngậm THUỐC HƯỜN

VALDA

Hơi thở đã thong mà lại được
Khỏi ai cần mùi thương hàng
Dầu có thở hít bước bèm cơ đây
hay là có vật dọc.

Thì cũng Khỏi lo đau

Cản có đau:
Sổ mũi, Khan cổ, Khao tiếng, nóng lạnh cũng là ho
thì cứng cứ dùng THUỐC

PASTILLES VALDA

ngậm thong hơi tốt lắm.

Mà phải nhớ mua thứ thuốc đó mới linh nghiệm
Coi cho Kỹ trên nắp hộp có hiệu chữ

VALDA

MỚI THIỆT PHẢI

TRUYỆN

TÒ-HUỆ-KHI 3 cuốn (trọn bộ) giá... 0$30
VĂN-HỒNG-QUẢN 1 à 8 (còn tiếp) giá... 0$25

SÁCH KHUYẾN-SĨ-CA

Sách «Khuyến-sĩ-ca» của ông Lê-trung-Thu làm mới in ra lần thứ ba. Quyển sách nầy có Hội-đồng khảo-duyệt nhân-dụng theo lời nghị ngày 1er Mai 1922, in ra hai lần trước bán hết. Là một quyển sách dạy về phong hóa lễ nghi, rất có ích cho mấy vị giáo-viên và cho trẻ em mới khởi bước đầu trong đường học-vấn.

Có bán tại Imprimerie de l'Union, 157, Rue Catinat, Saigon.

Giá một cuốn..... 0$25

ĐẠI-PHÁP CỘNG-HÒA DÂN-QUỐC
TỰ-DO — BÌNH-ĐẲNG — BÁC-ÁI

ĐÔNG-PHÁP

NAM-KỲ THỐNG-ĐỐC

TỈNH BẾNTRE

YẾT-THỊ đơn xin phát mãi đấu giá đất nhà-nước.

TÊN, HỌ, NGHỀ NGHIỆP và chỗ ở người xin	CHỖ TỌA LẠC	số			SỐ SÀO MẪU	BỐN HỚ
	số đất	miếng đất	tờ bọa đồ		h. a. ca.	
Võ-văn-Cô làm ruộng ở làng An-Nhơn (Minh-Trị)	Làng An-Nhơn	3	3e feuille		0 57 32	*Bắc :* Rạch Cái-Bãi. *Nam :* Miếng đất số 2. *Đông :* Miếng đất số 4. *Tây :* Rạch Cái-Bãi.
id:	id·	15	id.		1 00 80	*Bắc :* Miếng đất số 16. *Nam :* Rạch Mương-Khai. *Đông :* Miếng đất số 14. *Tây :* Rạch Cái-Bãi.

VIỆC TRANH CẠNG VÀ KÊU NÀI

Chiếu theo thể lệ điều 26 lời nghị định ngày 27 Décembre 1913 và điều 48 nghị định ngày 11 Novembre 1914, việc tranh cạng và kêu nài về các đơn xin trên đây, phải tỏ nội trong kỳ hai tháng, kể từ ngày dán yết-thị nầy và nạp cho quan Tham-biện chủ tỉnh Bếntre.

Bếntre, le 29 Septembre 1925.
L'Administrateur, Chef de province.
Signé : ILLISIBLE.

HOÀN-HẢI TÂN-VĂN

Trước khi đáp tàu sang Đông-pháp

Số báo ra hôm qua bổn-báo đã có nói về cận-tin quan tân Toàn-quyền, nay lại có tin ở Pháp sang nói về cuộc tiễn quan Toàn-quyền, xin lược-thuật để các bạn đọc báo đồng lãm.

Bữa thứ bảy vừa qua, khi hội « Thương-Tế Đông-pháp » thết tiệc trà dãi quan Varenne thì ngài có nói rằng : «Tôi không muốn tuyên-bố ý-kiến của tôi vội, nhưng các ngài bao giờ cũng có thể tin ở tôi, khi sang tới Đông-pháp được ít tháng và khảo-sát kỹ lưỡng các cuộc-diện, lúc bấy giờ tôi sẽ tuyên-bố cái chánh-kiến của tôi đối với các vấn-đề lớn lao ở Đông-pháp.»

Quan Al. Varenne đã từ biệt quan Thù-tướng và lên xe-lửa xuống Lyon hồi 4 giờ chiều bữa hôm qua. Khi ngài ra ga xe-lửa, có đức Đông-cung Hoàng-thái-tử Vĩnh-Thụy, ông Appell, đại diện cho quan Thù-tướng, ông Hesse, Thuộc-địa-bộ Thượng-thơ và nhiều nhà nghị-viên ra tiễn chưn.

Khi tới Lyon, «phòng Thương-mãi» (Chambre de Commerce) sẽ đón tiếp ngài ; tới bữa 22 Octobre nầy, ngài sẽ xuống tới Marseille thì đã có «Viện Thuộc-địa» Institut Colonial) và «phòng Thương-mãi» sửa soạn đón tiếp.

Theo lời báo Tây ở dây, chừng tới bữa 19 Novembre sau thì ngài sẽ tới Đông-pháp. Ngài sẽ ở Nam-kỳ và Cao-man trong lối đó mươi bữa rồi thì ngài sẽ đi dưỡng bộ ra Huế và ra Bắc-kỳ.

∴

Cái họa « nhơn mản » ở nước Nhựt

Trong bao nhiêu vấn-đề kinh-tế làm cho người Nhựt ngày nay phải lo lắng thì chỉ duy có cái họa « nhơn mãn » là làm cho người Nhựt phải lo hơn cả, vì dân số một ngày một đông mà trong nước không đủ gạo cung ứng cho dân ăn.

Báo *Osaka Asaki* có bàn về cái vấn đề nầy như sau nầy : «Dân ta sanh sản mau quá, và chính cái họa « nhơn mãn » (la surpopulation) là một vấn-đề cần cho chúng ta phải tìm cách mà giải quyết ngay. Nếu ta không kịp mưu cứu chữa được cái bịnh nầy thì một ngày kia, vì cấp-bách về cái sanh-hoạt, người dân sẽ mắc vào cái bẫy « cộng sản » nó làm cho đảo-điên các trật-tự trong nước. »

Người ta đã « cùng » thì hay sanh « biến » đó là cái lẽ tự nhiên, lời nhà báo kia thiệt là đích-đáng.

∴

Văn-đề chủng tộc

Quan Giám-quốc ở nước Mỹ không muốn cho các nước và các giống người có sự mâu-thuẫn (antagonisme des races) và muốn cho thế-giới có cái lượng khoan dung đại-đồng (tolérance universelle), có nói rằng các nước đều nên tương thân, tương ái và không nên phân-biệt chủng-loại làm gì.

Lời bàn của quan Giám-quốc Coslidge nước Mỹ thiệt là cao-thượng, ý-kiến đó gần đây cũng đã có nghĩ tới rồi ; chỉ tiếc rằng nói thì dễ mà làm thì khó, lòng người Mỹ thì có quẳng-đại thiệt nhưng đảo « Philuật-Tân » (Iles Philippines) còn to lớn hơn cái lòng quẳng-đại của người Mỹ !

Ôi ! Cộng-hòa ! Ngươi chẳng qua là một kẻ đi gạt người mà thôi vậy !

∴

Số dân ngoại-quốc tại Thượng-hải

Theo cái biểu thống-kê của tập « Kinh-tế báo » ở Trung-huê, số người ngoại-quốc đến trú ngụ tại Thượng-hải là 43.251.

Trong số đã thì 18.902 người Nhựt, 7.657 người Ang-lê, 1.100 người Pháp, 930 người Đức, còn thì dân ở các nước khác cũng đông quá, tập báo « Kinh-tế » không kể hết.

Thượng-hải chẳng những là một cái châu-thành lớn mà còn là một cái thương-phụ lớn ở Á-đông.

Có người nói rằng khắp nước Tàu có lẽ Thượng-hải là một nơi lịch-sự nhứt và thường các cuộc cải-cách mới là bắt đầu ở Thượng-hải mà ra, thí dụ như cách ăn mặc thì người Thượng-hải rất là phong nhã và lịch sự, mỗi khi đổi một « mốt » gì thì người các tỉnh khác bắt chước ngay.

∴

Việc đánh cá ở Hông-hải

Quan bác-sĩ Alfred, nhờ được ông đại phú Rothschild giúp tiền cho, vừa mới lập nên một cái nhà đánh cá ở Djibouti và một cái nhà thuộc da ở Paris.

Ông Alfred cất một cái nhà ở Djibouti là chỉ cất để đánh cá requin là một thứ cá có khi dài tới 8 thước tây. Da thứ cá nầy thuộc rồi dùng để đóng giày tốt lắm vì vừa mềm và vừa bền, vì thế ông mới lập cả ở Paris một nhà thuộc da nữa.

Báo « *Courrier Colonial* » có nói rằng hiện nay nghề đánh cá và nghề thuộc da của ông rất là phát đạt.

MUỐN BÁN

MIẾNG ĐẤT, Eden Cinéma — Cholon đường Tổng-đốc-Phương.

Ai muốn mua xin đo nơi bảo quản Lục-Tỉnh Tân-Văn thương nghị.

Văn-đàn

Ngao ngán nỗi đời

Trải lắm phong sương mới biết rằng :
Biết rằng : người thế hóa vô lương
Ruột gan nhàm hiểm đành khôn thấu
Miệng lưỡi cười vui thiệt khó lường
Mây trắng, ngó đâu phường dào dật
Mắt xanh, rày biết tớ mơ màng
Thức lâu mới rõ đêm dài vắn
Ngán nỗi nhân tình lúc tịch dương

∴

Bờ biển một mình

Lạc bước nên xa đến chốn nầy,
Một trời, một nước, một làn mây
Xanh ri đỉnh núi chòm cây mọc,
Trắng xóa bên cồn đám cát bay
Gió thổi ù ù rừng muốn động
Sóng đưa cồn cộn biển như đầy
Rầm chân thêt gợi hồn Tinh-Vệ,
Hận-Hải nhường ta lấp một tay

VIỆT-HƯNG.

NÊN CẤT KỲ...

Mỗi một bịch 25 cái thuốc điếu hiệu **DIAMANT** « *Hột xoàn* » thì có 2 bên đầu 2 cái nhãn như hình trên đây.

Vị nào thường hút thuốc **DIAMANT** mà gặp nhãn trên đây thì hãy cất kỹ một chỗ, chừng được 40 cái như vậy thì đem lại hãng L.U.C.I.A. ở Saigon đường Charner số 34, hay là đem lại tiệm nào mà có trữ bán thuốc **DIAMANT** và rượu Cognac hiệu **MOYET** và **CUSENIER** của hãng nầy, thì sẽ được đổi cho 1 chai Cognac hiệu **CUSENIER** hay là **MOYET** hoặc muốn đổi lấy thuốc thì hãng cũng sẽ tính theo giá chai rượu mà đổi thuốc cho.

Thật rất lợi cho vị nào mà hút thuốc **DIAMANT** « *Hột xoàn* » đã được lãnh thưởng mà lại còn có thuốc hút rất ngon, không khô cổ mà mùi vị lại thơm tho là khác.

Một quyển sách hữu ích!

Mới xuất bản một quyển sách tựa đề «Les Administrations et les Services Publics indochinois» của ông De GALEMBERT, Thanh-biện hạng-nhứt ở Hanoi soạn ra. Mục-đích quyển sách nầy là để giải việc chánh-trị trong cõi Đông-pháp, rất có ích cho những vị sắp ra thi Thanh-biện cũng các hội thi khác.

Trử bán tại nhà in *Union, 157, Rue Catinat — Saigon.*

Sách dày 888 trương, giá.... 10$00
Kim gởi theo 0$40 tiền cước phí.

Lời rao cần ích

Hãng « **DẠI-ICH** » ở CHOLON, Đại-lý khắp cõi xứ Nam-kỳ cho xe máy hiệu **MALBROUG** và đồn mãn - sông hiệu « **SUCCÈS** » kiểu sở sáng của quí khách đặng hay : Nhơn vì hãng mới sửa soạn *mở rộng* nhà bán cho lớn hơn nhị trước nên đã dọn qua chỗ số 383-385 đường Marins.

Nhơn dịp nầy hãng **ĐẠI-ICH** có bày nhiều điều rất có lợi và tiện-dụng cho các nhà buôn nào muốn mua xe hay đồ phụ tùng và bán lại.

Cuộc đua tranh giải nhứt Nam-kỳ : 100 km. xe máy **MALBROUG** đi với bơ-sua hiệu **HILL** đặng ăn hạng tư và hạng năm.

Lãnh bồi cách lãnh bán giao ngân cho khắp nơi.

SOCIÉTÉ
INDUSTRIELLE
DE VINH-HOI

LÒ GẠCH MỚI CHẾ TẠO TẠI VINH-HỘI SAIGON

Hỏi người Annam.

Nếu chư-tôn muốn cất nhà và xây vách tường cho chắc chắn và huê-mỹ, thì hãy đến tại hãng làm gạch mới chế tạo hay là viết thơ mà mua gạch thì chư-tôn ắt đặng vừa lòng chẳng sai.

Vì sự chế tạo kỹ càn, và chắc chắn nếu chư-tôn dùng đến một lần thì thấy lợi tức thì.

Vì dùng nệ thì sự tốn hao chẳng bằng thứ gạch thứ-nệ mà lại diễn hơn, lớn hơn thứ gạch thường hột phẩn.

Vì thứ gạch chư-tôn cất nhà lên mà thôi chớ chẳng cần phải tô thêm nữa.

Vì gạch nầy làm bằng thứ đất sét càng-long và cát trắng ở Biên-hòa, nên tốt lắm, đã lớn mà lại dày hơn.

Nếu chư-tôn muốn đóng gạch có màu thì bổn hiệu có bắt lòng làm cho vừa ý Chư-tôn.

Vậy thì hãy mau mau đến mà thương nghị cùng bổn hiệu hay là gởi thơ cho bổn hiệu thì bổn hiệu sẽ hết sức lập tức.

Vệ sanh chung

Ai có ý xem xét kỹ thì thấy rõ mấy năm sau dây người Annam mà nhứt là mấy tay mộ thì thảo trước khi tập diễn những miếng quờn một nhọc họ hay dùng thứ rượu chác hiệu «PREIGNAC».

Thứ rượu nầy mùi vị điệu dàng dễ uống, mà chất rượu lại hiền làm cho bổ khoẻ, giúng gân cốt, giúp thêm sức mạnh thiệt lẻ một thứ rượu đại bổ ích cho mấy nhà luyện tập thể thao.

Bán sỉ và bán lẻ tại hãng BOY-LANDRY, 17, place de Théâtre Saigon và thứ chai sản về có thứ trong tháng sẽ nguyện.

Một chứng cớ hiển nhiên

Đã trót năm nay, hiệu NAM-CHẤN-HƯNG đã rao càng các báo rằng hễ ai mua hàng đến của bổn hiệu mà có trở thì bổn hiệu sẽ bồi thường tiền mua lại ý số.

Rao như vậy mà chẳng có, mấy người nào mua hàng của bổn hiệu rồi đến mắng vốn rằng phải trả trả.

Đã vậy lại các nơi chỗ mua trong Lục-châu. Cao-man. Bắc-kỳ. Lào thường. Lào hạ có nhiều ông quí thứ khen ngợi.

Ấy cũng chẳng qua là nhờ bổn hiệu có lò nhuộm lớn tại Cao-lãnh, có chỗ trữ chàm, vật liệu nhuộm hảo hạng, nghề tinh xảo cho nên dám nói giữa công chúng rằng giấy của bổn hiệu tỉ nơi dám sánh.

Ai hàm rẻ mà mua của các tiệm khách-trú thì đều hóa ra mua mắt, hàng càng, mướn người nhuộm lấy có, giặc tỉ lần trở đỏ lòm, cho nên thiên hạ đồn rằng Nam-chấn-Hưng tốt chắc thì thật là thậm phải.

Bổn hiệu NAM-CHẤN-HƯNG bán hàng đến có ba thứ : lãnh gia dụng, xuyên gia dụng, hàng ta gia dụng. Có bán các thứ hóa vật ben Pháp như là : Giày nỉ, giày, mũ, đèn, chemises, vớ, fanx cols, cravates, đồ thơ đồ cho học trò dùng, vân vân...

Gởi contre-remboursement.

Dây thép đánh tắt
BAZARANNAM.Cholon
Téléphone : 249

Xin viết thơ cho hiệu :
NAM - CHẤN - HƯNG
170, rue des Marins, Cholon

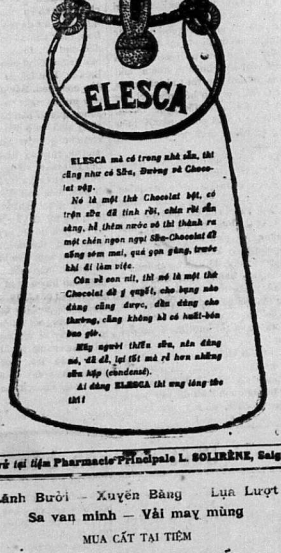

ELESCA mà có trong nhà rồi, thì cũng như có Sữa, Đường và Chocolat vậy.

Nó là một thứ Chocolat bột, có trộn sữa đã tinh rồi, chỉn rồi sẵn sàng, hễ thêm nước sôi thì thành ra một chén ngon ngọt Sữa-Chocolat đã sẵng sóm mai, quá gọn gàng, trước khi đi làm việc.

Của sẻ con nít, thì nó là một thứ Chocolat đồ ý quý, cho bọng nào đàng cũng được, đâu đàng cho thường, cũng không kỳ có huất-bên bao gồm.

Hễ người thiếu sữa, nên dùng nó, thì đỡ, lại tốt mà rẻ hơn những sữa hộp (condensé).

Ai đang ELESCA thì ưng lắm thơ thì !

Có trữ tại tiệm **Pharmacie Principale L. SOLIRÈNE, Saigon.**

Lãnh Bưởi — Xuyên Bàng — Lụa Lượt
Sa van minh — Vải may mùng
MUA CẮT TẠI TIỆM
ĐÔNG-MỸ
HANOI - 41.— Rue des Cantonnais.— HANOI

Sẽ được vừa lòng, hàng kỹ, giá rẻ, gởi lanh lẹ, và cẩn thận

Quí-khách ở Nam-vang mua hàng tại tiệm ngành của tôi là tiệm ĐẠI-THẠNH, ở đường Quai Piquet số 29-30 cũng được hàng tốt, giá rẻ. Song giá trong ấy phải cao hơn giá ngoài nầy vì sự chi-tiêu nặng nề.

NỘI BIẾN TRUNG-HUÊ

HỒNG-Y HỘI

Lậu cơ mưu, Hứa-sùng-Trí sang Thượng-hải Muốn lập công, Trương-khải-Thạch đâu Bắc-kinh

Đã có nói Borodine nghe Trương-khải-Thạch phản tâm, gạt mình tu chỉnh bình-nhưng cho rồi chẳng giữ lời hứa dùng làm đợi-biểu giảng-dụ cho Cách-mạng Quảng-đông nhập đảng « Võ-chánh-phủ chủ-nghĩa » là đảng Bolchewick cho thạnh hành; lại còn phản tâm qui thuận Chánh-phủ Bắc-kinh, hiệp với đảng Cách-mạng mà mong trở lại hại mình; nên khi ha thơ vấn nạn Trương-khải-Thạch bốn điều rồi, đẩu rằng Trương-khải-Thạch dặng thơ, mau làm y theo lời hứa, Borodine liền đổi nghi ra quyết, đến tương y tương ỷ với Vương-thinh-Huệ là tay làm đầu Chánh-phủ Quảng-đông, xin mời đảng Hồng-Y, ngày 20 Septembre nhóm đại-hội.

Đến ngày 20 Septembre, đảng Hồng-Y nhóm ; Vương-thinh-Huệ tọa chủ, có thống-tướng Gallent là người nước Nga và các đầu-lãnh quân Hồng-Y đủ mặt. Vương-thinh-Huệ đứng lên về cái thời-thế tỉnh Quảng-đông đổi dời ra làm sao, động tịnh lẽ nào và phải toan mưu nào hay liệu kế nào giỏi mà ngăn ngừa và giữ gìn thinh danh cho đặng. Ngài giải rằng :

« Chánh-phủ đã sai thám-tử đo hiết « thinh thế của tặc thù ; hiện thời « quân thù dịch cũng đang Hồng-Y ta « dây dang lo chiêu binh mãi mã, tích « thảo đồn lương và qui tụ anh-hùng « bốn phương một cách rất nên sốt « sắng. Lại thêm nó cũng đã lấy lọa « đỏ các chỗ địa-thế trong tỉnh để « phục binh uy động ; nhứt là Đông « giang, Tây giang và bên phía Nam, « ba chỗ đều có đồn binh bố trận ; « song chưa ắc nó sẽ khởi mặt binh « nào trước mà dự phòng. Theo ý tôi, « thì trong ba mặt binh, nó muốn « khởi nơi mặt nào cũng đặng, hoặc « ca ba mặt ó lên một lược mà đánh « đồn.

« Còn nói về tướng-sĩ thù dịch cùng « ta, thì chưa ắc những danh tướng « miệng thuận cùng ta mà lòng không « mưu phản. Nhưng hai tướng Hàng-« kiết-Vũ với Thái-cử-Nghiêu là hai « tướng cũ của Đường-kế-Nghiêu Văn « Nam táng bại, đã rằng qui thuận ta-« mà khi ta viện đến giúp ta khử trừ « nghịch đảng, đăng có lo dựng nên « một Chánh-phủ chánh-trực vô tư, « duyệt tận những quyền thế tư ngân « trở Chánh-phủ, làm cho Chánh-phủ « mất cả quyền tự-do mà ra yếu đuối « như Chánh-phủ Bắc-kinh đang thời « đó vậy, hai gã lại không không trở « ta và ra sức giúp. Lấy đấy mà xét, « thì đủ soi thấu lòng hai gã ; vì lúc « cần chẳng đã, cơn tùng phải liều « mà đầu đở ta cho qua buổi vậy thôi, « kỳ trung còn kết oán để lòng, chờ « khi rửa hận. Ta dám đoán chắc, « ngày nào Trần-kiển-Minh đem binh « sang — vì đã có nghe Đoàn-kỳ-Thoại « (Chánh-phủ Bắc-kinh) liên kết với « Ngô-bội-Phu, khiến Ngô sai Trần-« kiển-Minh tương binh phá Quảng-« đông mà diệt đảng Hồng-Y, trong « có kẻ trở lòng, nội công ngoại kích « — Ngày nào Trần-kiển-Minh đem « binh sang, ắc có Đường-phụng-« Dương Vân-nam đem binh tới tiếp, « thì làm gì hai gã cũng hiệp với « Đường-phụng-Dương mà trở đánh « lại ta chớ chẳng không ; cho nên « tin khả tin, phòng khả phòng, chớ « có hơ hỏng mà lâm gian kế.

« Thời thế Quảng-đông đã như vậy « đó, ta mà diên trì, hưởn dãi việc « động binh, thì chẳng khác nào ta « giúp thế và giúp sức cho quân giặc.

« Ấy vậy, ta mà mời chư huynh-đệ « hội ngày nay đây, cốt để xin anh-« em liệu lấy mà chọn người tôn Soái « cho xứng đáng, để điều binh khiển « tướng tranh đấu với tặc thù. Luôn « dịp, anh-em cũng nên chọn trong « hàng danh tướng mà sai cầm binh « xuất trận ; xi hiệp với ai mà giữ mặt « trận nào phải toan định trước, cho « mỗi người đều có phần cang-dự « riêng nhau. Cử đặt xong rồi anh-em « định ngày xuất chinh cho tặc-thù « trở tay không kịp, chẳng nên trù-trì « dợi cho quân giặc độ binh. »

LÊ-HOÀNG-MƯU.

(Mai tiếp).

XE MAY ĐẠP
CỬA HÀNG M. CAFFORT
HIỆU :
« ALCYON »
KHÔNG KẺ THUA AI

Đua đường trường cũng là đua tại trường thi hiệu ALCYON đều lấy giải nhứt luôn luôn.

Kỳ 26 Mai 1925, cuộc đua Saigon — Hocmon — Saigon 80 km. *M. Didou* hạng nhứt cỡi xe ALCYON.

Kỳ 10 Mai 1925, cuộc đua trường đua :
1.000 thước *M. Célicourt* hạng nhứt cỡi ALCYON.
10.000 thước *M. Tran-van-Chanh* hạng nhứt cũng cỡi ALCYON.

M. CAFFORT.
N° 22, 24, 26, Rue Catinat — SAIGON

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG
PHARMACIE ANNAMIQUE
56, Rue des Courbes — à CHOLON

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG AN-THAI-HUỜN

Thường người đàn bà có thai khi-huyết suy yếu, thường thể giáp dưỡng thai nhi, thai hay sanh ra bịnh ưu, nhọn, (các trẻ) chẳng-mật, bần thần, hễ nhẹ thì làm ra chứng thai động, thai nghịch, còn nặng thì làm ra chứng sẩu-sản, lạc-sản, ấy cũng bởi khí-huyết suy nhược vì khí chẳng hòa, làm cho thai nhi không an mà phải sanh những chứng bịnh hiểm nghèo, thậm chí không phương điều trị.

Bổn Đường nghiên cứu ra hoàn thuốc an thai nầy, cứu những bịnh kể trước đó xưa nay rất nhiều. Vậy những người đàn bà có thai nên phòng bị khi *mới có* các chứng kể trên đây, cho khỏi lỗi đạo làm sanh của trời đất, và đừng thuốc nầy trước khi có thai, thì không le đều chi hết trắc.

CÁCH DÙNG : Mỗi lần uống 1 hoàn, sau khi 2 bữa ăn, uống với nước trà.

Giá mỗi hộp 2 hườn là..... 0$ 80

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG BỔ-PHẾ CHỈ-KHÁI-HUỜN

Phải con người ta là 5 ngũ chí tòn trong ngũ tạng, số đi đã hễ hấp-mà thay đổi cái thanh khí. Cái thì chẳng của phải rất mềm mại, yếu ớt, vậy nên hễ có phong hàng, ngoại cảm hoặc đàm nhiệt nội xâm, thì phổi đều chịu bịnh trước cả, làm cho hễ hấp phải nguy trở, mà sanh ra bịnh ho, nếu trước chẳng lo điều trị đề càng ngày càng thêm nhiều rồi thành ra bịnh ho-lao thổ-đàm, lục huyết, tiêu vẫn.

Bổn Đường ra công bào chế thuốc nầy thành hòa hườn, không khắt phạt, chuyên trị các chứng bịnh phổi, trước đó rất linh nghiệm, bất cứ đàm-phục lâu-ẩn đều dùng thuốc *Bổ-phế-chỉ-khái-huờn* nầy được cả.

Cách dùng : Mỗi ngày sớm mai, trưa, chiều, uống ba lần. Mỗi lần uống 14 hườn, đón bà cứ thai sanh lớn uống 7 hườn, con trẻ một tuổi uống 1 hườn, hai tuổi uống 2 hườn, ba tuổi uống 3 hườn, nói tóm lại hễ thêm 1 tuổi thì uống thêm 1 hườn cho đến 14 tuổi thì uống đúng 14 hườn; theo người lớn, uống với nước trà.

Giá mỗi ve là..... 0 10

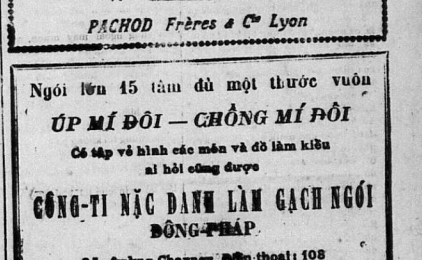

Ngói lớn 15 tấm đủ một thước vuông
ÚP MÍ ĐÔI — CHỒNG MÍ ĐÔI
Có tập vẽ hình các mẫu và đồ làm kiểu ai hỏi cũng được
CÔNG-TI NẶC DANH LÀM GẠCH NGÓI
ĐỒNG-THÁP
84, đường Charner, điện thoại : 108
Điện tín : SANIE SAIGON

LỜI NGHỊ-ĐỊNH

Số hiệu 3449 — QUAN NGUYÊN-SOÁI NAM-KỲ

Thưởng thọ lam đẳng bửu-tinh,

Tuân y chỉ dụ ngày 20 Octobre 1911 định quyền hành quan Nguyên-soái Nam-kỳ và các quan Khâm-sai trong Đông-pháp ;

Chiếu theo lời nghị ngày 3 Décembre 1911, định điều 4 về sự phân ranh hàng chừng những đất trong các làng trong Nam-kỳ ;

Chiếu lời nghị ngày 18 Novembre 19-2, định sửa điều thứ nhứt và thứ nầm (5) lời nghị ngày 8 Décembre 1911 ;

Chiếu theo lời nghị ngày 18 Juin 1919, định phân lớn số tiền về sự phân ranh hàng chừng những đất ;

Chiếu theo lời nghị ngày 10 Juillet 1919, định số tiền phải trả cho các quan khâm-sự và địa chính chuyên môn là sự sở khâm đạt và bọn đồ về sự đo mà về bọn đồ đất ;

Theo lời xin của quan Tham-biện chủ tỉnh Baclieu.

NGHỊ ĐỊNH :

Điều thứ nhứt.— Định phân ranh hàng chung những đất trong làng : Thoi-bình, tổng Long-thoi, hạt Baclieu.

Điều thứ 2. — Một tháng trước khi hội phân ranh hàng khởi công, thì phải làm yết thị dán lời nghị nầy và trọn cả lời nghị ngày 8 Décembre 1911 có lời nghị ngày 18 Novembre 1912 sửa lại, tại nhà việc làng ấy và đề vậy luôn luôn lúc phân ranh hạng.

Điều thứ 3.— Quan Tham-biện chủ tỉnh Baclieu và quan chánh sở khâm đạt và bọn đồ tùy theo phận sự lãnh thi hành lời nghị nầy.

Saigon, ngày 13 Octobre 1926
Ký tên : COGNACQ.

Trình kiến tại sở kiểm-duyệt tài chánh ngày 9 Octobre 1926, số hiệu 2264

Giới thiệu sách mới

AI SÁT NHƠN ?

Ông Trương-quang-Tiền vốn xưa nay chuyên về nghề soạn tiểu-thuyết mới xuất bản một cuốn chuyện kêu là « AI SÁT NHƠN ».

Chuyện nầy nói về một nhà làm báo kia tra ra được hai cái án rất bí-mật và cứu được nhiều người bị tội oan.

Coi suốt từ đầu chuyện cho chí cuối chuyện, lời văn vừa gọn mà câu chuyện lại hay, thiết tưởng ai cũng nên mua một cuốn mà coi.

Phàm những tiểu-thuyết ông TIỀN soạn xưa nay đều được người ta ưa đọc cả, chắc rằng cuốn « Ai sát nhơn » của ông sẽ được nhiều người coi vậy.

CÓ MỘT THỨ DẦU MỚI ĐỂ BÁN
HIỆU NÓ LÀ
CON SÓ

Công như dấu sáng hiệu *CON SÓ*.
Không có thứ nào bằng.
Dầu hiệu *CON SÓ* là 164.
Hãy thấp thử coi rồi, không muốn dùng thứ khác.

Hồng nhan đa truân

(Tiếp theo)

Hãy ngừa, phía dưới, đều phải trác ra ; trong đó có tính những tờ giấy về việc nhà ; quan Biện-lý dạy lục-sự lấy hết mà làm chứng, chớ nó có nhảm vào đâu mà lấy.

Quan Biện-lý nhằm bề khó mà tìm cho gặp đặng mớn mình tìm, day hỏi ông Franchet rằng :

« Còn chỗ nào nữa hết ?»

Ông Franchet đáp :

« Quan lớn coi thì biết ».

Lão ấy tên sản-đầm đẩn Franchet, đứng mà nhìn cái bàn viết kỹ càng hết sức.

Khi lục-sự xét rồi, xô hộc tủ chót vào, anh sản-đầm coi mà xem phía trước mặt bàn một chập, rồi ngó quan Biện-lý mà nói như vầy :

« Bẩm quan lớn, nếu quan lớn cho phép, tôi xin xem cái bàn nầy cho thiệt kỹ.»

Quan Biện-lý hỏi : « Ngươi tìm ra đều chi lạ đó hay sao ?»

— Bẩm quan lớn không, song nếu quan lớn cho phép tôi xem, thì chắc tôi tìm đặng.

— Ngươi làm cách nào ?

Bẩm quan lớn, hồi tôi chưa đi lính, tôi làm tiều-công cho một người thợ đóng đồ danh mộc tại Paris ; khi ấy người ta đam những bàn cũ như cái đó tới sửa rất thường. Vậy nên tôi biết lắm, kiểu bàn ấy có một cái hộc kín phía trong.

Ông Franchet nghe nói liền xanh mặt ; nàng Louise không dám thở hơi.

Anh sản-đầm rút hết ba cái hộc tủ phía dưới bàn ra. Thò tay vào hộc giữa rờ một hồi, rồi vạ rất tay ra, miệng cười chúm-chím mà nói tiếp rằng :

« Giống hình như tôi đã tầm ra vật chi rồi đây.»

Quan tòa và lục-sự đồng bước lại gần.

Anh sản-đầm nói : « Đây, quan lớn thò tay cho tột mà rờ, thì quan lớn gặp một cái chỗ hủng không nhỏ lắm.

Quan Biện-lý làm theo lời anh ấy nói liền.

— À há ! Thiệt có vậy mà.

— Nó cứng, khó rờ một chút. Song lấy cây vẽ-đao của tôi tôi đây mà đẩy, thì làm sao nó cũng phải bung.

Anh sản-đầm tay bằng miếng đã mở cây kim đeo dựa bộc hông : rút ra mà đẩ có nơi. rồi anh to cầm cái vẽ không mà thọc đều vòi, cố nát trên, cho tột vẽ trong hộc tủ và đẩ thẳng thẳng mà nhận láng.

Bỗng đâu, ngộ một cái cắt, cái đáy hộc tủ ấy bung lên và bày ra một chỗ dấu đồ kín lắm.

Trong chỗ ấy, có một tập giấy bìa xanh.

Quan Biện-lý chụp lấy qua tay, và xem sơ một chập ; rồi day ngó ông Franchet rồi nói :

« Hình như ông có những giấy tờ mà ông lại muốn đẩu nhem đi ; chắc là có quan hệ chi lắm đó.»

Ông Franchet bước tới mà rằng :

« Quan lớn gọi đó ấy là giấy tờ trọng hệ, chớ chính thật tình những là toán số của tôi tìm tòi về hòa học mà biên ra tự bấy lâu nay, và tôi nhằm mỏ không thể giẩu-giải đều chi ra đặng cả.

Dầu đặng hay chẳng cũng không phải ông có quyền phán đoán ; phần đó là phần của tòa thẩm-án mà thôi. Lục-sự, sắp tập ấy theo các giấy tờ kia ; và, trời đã trưa rồi, niêm cửa thơ viện lại. Sản-đầm, dẫn phạm nhơn về »

Sản-đầm đắc ông Franchet xuống ; ông ta tờ giã vợ và nàng Louise lần sau rốt hết. Lục-sự le niêm cửa thơ phòng của phạm nhơn phải dẫn lên xe, hai bên có hai lính sản-đầm ngồi cặp ; thẳm thay ông Franchet phải chịu cái nhục ấy trước mặt cả thảy lối xóm, láng-giềng mình, bọ rủng đến xem « người sát nhơn » cho tận mặt !

Bà Franchet thấy vậy càng chết trong lòng ; bà ngồi trên ghế, làm thinh mà chịu.

Có một mình nàng Louise tỉnh trí mà thôi.

Bởi đó cho nên nàng mới thấy cách quan xét nhà như vậy thì nàng lấy làm lạ lắm. Nàng thẩm hỏi lấy mình :

« Cớ gì mà đương tra vụ sát nhơn, trong ấy đương minh bị cáo-gian, quan tòa lại có ý tìm mà lấy cho đặng những toán số về hóa học, để mà là giấy tờ quan hệ lắm ! Cớ gì mà tìm đặng cái tập của đương mình đẩu dưới đáy tủ ấy rồi bọn ấn quan có ý mắng thêm như vậy ? Cớ gì kia ?...»

Nàng nghi mặt, mà nghĩ chẳng ra ; song trong lòng nàng tự nhiên nổi lên sợ đi, sợ rằng xảy đến cái họa chi khác nữa chăng.. họa thì không rõ họa gì, song nàng ám hiểm cho mà là lung lắm vậy.

— Thôi vì chàng Jean không có ở nhà đây chớ !..

Bỉ thẩm vì chàng đi khỏi, lại thêm chẳng thể gì mà bảo cái tin hiểm ấy cho chàng hay.

(Mai tiếp)

Le Gérant : LAM-VAN-HEO.

SAIGON.— IMP. DU LỤC-TỈNH TÂN-VĂN — TIRAGE 3.500 EXEMPLAIRE

Tirage : 2800 ex
Saigon le 21-10-25

SỮA
NESTLÉ

Thường dùng trong các nhà Dưỡng-đường trong xứ Nam-kỳ.

Chư-tôn phải nài cho được nhãn sữa có « Bổ chim » thì sẽ được đẹp lòng.

Thuốc hoàn

NIRVA

Trị bịnh
bổ Nha-phiến rất thần-hiệu
Nó thế cho thuốc Solution **R**
của ông HOLBE

TRỮ BÁN TẠI TIỆM THUỐC
L. SOLIRÈNE
ở ngang nhà hát tây Saigon

XE MÁY HIỆU:
J. B. LOUVET

ĐUA GIỎI HƠN HẾT VỀ ĐƯỜNG LỘ VÀ CHẠY PISTE
đã hạng nhứt trong đua
HỘI HOÀN CẦU VỀ CHẠY MAU
đã hạng nhất chạy xa 936 k^m
HƠN CÁC HIỆU KHÁC

XIN MỜI QUÍ VỊ ĐẾN XEM XE NƠI HÃNG
« AU SPORTIF FRANÇAIS »
153, — Rue d'Espagne, — Saigon
MỘT MÌNH LÃNH ĐẠI-LÝ CHO XE HIỆU:
J. B. LOUVET — ELDÉE — A. S. F
và cho VỎ xe RUỘT BERGOUGNAN

COI CHỪNG...

TẠI CÔI ĐÔNG-PHÁP NÀY CÓ MỘT
BẢN ĐỒ THỬ-KIỂN

Đồng vàng, mạ vàng, đâu mỏi thiệt giả
Kiến cho những người đi xe hơi dùng.
Thử thiệt dài, không bể (hiệu Tripiex).
Ống đòm, thử trong như ngọc; kiến lấy tiền.
Hàn thử biểu (Thermomètre) và âm tình biểu (hygromètre).
Kiến cho những người cận thị, con mắt lờ và những người có bệnh đau con mắt.
Có thứ trắng và thứ màu, để mang đi nắng.
Có thứ chế riêng, nhẹ nhàn, để cho những người con mắt kéo mây và những người cận thị nhiều.
Có thứ kiến hai mặt, để coi xa và coi gần.

Giá đồng bằng đâu mỏi thiệt, giá từ..... 4 $ 50
Giá đồng xi vàng, giá từ..... 2 00
Giá đồng nickel, giá từ..... 0 60
Kiến mang đi nắng, giá từ..... 0 80

COI CON MẮT KHÔNG ĂN TIỀN
ĐẠI DƯỢC PHÒNG L. SOLIRÈNE
ở ngang nhà hát tây
SAIGON

Công văn

Vì lời nghị quan Nguyên soái Nam kỳ ngày 13 Août 1925.

Định cho những người kẻ tên trong bản sau này khẩn đất những sở đất nhà nước có số hiệu họa đồ kê trong bản ấy, theo như các khoản định sau này:

(Tiếp theo)

TÊN HỌ người khẩn	SỐ HIỆU Tờ họa đồ	SỐ thửa	SỐ mẫu sào	CHỖ tốt nghĩa
			ha. a. ca.	
Ng.-van-Tiet...	2	40	2 62 50	
id. ...	»	48	13 02 50	
			16 66 00	
Ho-van-Lau ...	»	41	17 90 00	
id. ...	»	42	3 50 00	
id. ...	»	93	1 25 00	
			22 65 00	
Bui-thi-Dung ...	»	38	12 82 50	
id. ...	»	39	0 72 50	
id. ...	»	40	18 77 50	
			32 32 50	
Ng.-van-Suu...	»	43	8 78 80	
id. ...	»	44	0 24 60	
			9 03 40	
Ng.-van-Tot ...	4	79	3 90 00	
id. ...	»	80	24 42 50	
			28 32 50	
Tran-v.-Ngan...	»	62	29 02 50	
id. ...	»	63	2 97 50	
			32 00 00	
Tran-van-Di...	»	57	7 70 00	
id. ...	»	60	3 17 50	
id. ...	»	61	16 10 00	
			26 97 50	
Tran-v.-Doan...	»	55	31 92 50	
id. ...	»	56	1 80 00	
			33 72 50	
Vo-tuan-Duc...	5	175	46 72 50	
Tran-v.-Hung...	6	63	9 05 00	
id. ...	»	64	13 73 50	
			22 77 50	
Lam-Se...	»	72	0 85 00	
id. ...	»	73	3 85 00	
			4 70 00	
Ng.-thi-Chanh...	2	21	16 04 00	
id. ...	»	22	8 86 00	
id. ...	»	23	0 65 00	
id. ...	»	24	36 70 00	
			62 25 00	
Ng.-thi-Dinh...	»	16	0 90 00	
id. ...	»	17	25 72 50	
id. ...	»	18	0 30 00	
id. ...	»	19	0 62 50	
			27 55 00	
Trg-dai-Danh...	5	181	3 82 50	
id. ...	»	182	10 30 00	
id. ...	»	37	24 00 00	
id. ...	»	39	12 50 00	
id. ...	»	40	20 85 00	
id. ...	»	41	0 11 20	
id. ...	»	46	121 02 00	
id. ...	»	53	128 04 00	
id. ...	»	54	48 30 00	
id. ...	»	66	44 42 50	
id. ...	»	11	13 50 00	
			420 87 20	
Lam-thi-Hien...	4	64	4 34 00	
id. ...	»	65	33 00 00	
id. ...	»	66	0 31 60	
			37 65 60	
Lê-van-Nien...	5	27	19 67 50	
Ta-van-Ty...	»	145	46 90 00	
id. ...	»	174	28 50 00	
id. ...	»	178	0 27 50	
id. ...	»	179	12 87 50	
id. ...	»	69	6 67 50	
id. ...	»	70	0 84 20	
			96 06 70	
Lam-Sray ...	6	76	32 10 00	
id. ...	»	79	0 67 50	
id. ...	»	80	8 47 50	
			41 15 00	
Lam-Thien ...	»	77	1 85 00	
id. ...	»	78	7 47 50	
			9 32 50	
Tran-v.-Thinh...	1	40	73 86 00	
Tran-van-Tu...	4	71	4 40 00	
id. ...	»	72	6 32 50	
id. ...	»	73	6 17 50	
id. ...	»	74	1 28 40	
id. ...	»	91	5 00 00	
			24 68 40	

Người khẩn phải lập tức đóng thuế đất ấy.

Đất khẩn này chẳng đặng bán hay là nhượng cho người ngoại-quốc mà không có phép quan cho trước cho minh bạch.

Các sự bán hay là nhượng mà trái các khoản trên đây thì đều phải bị hủy bỏ vì sự ích lợi chung.

Rượu chát trắng ngọt

Uống cũng như Champagne, bổn-hiệu có trữ bán mỗi ve 0 $ 50 mua 12 ve 5 $ 40.
Có bán nước đá mỗi ngày.
Ai mua xin viết thơ cho:
BÙI-QUANG-NHO — Bến tre

Cigarettes Diamant

Les cigarettes « DIAMANT » sont fabriquées par une des plus grandes Manufactures d'Alger, la maison « MELIA FRERES » dont la réputation est connue du monde entier.

Par le choix tout spécial du tabac entrant dans sa fabrication, les cigarettes « DIAMANT » possèdent un très bon goût.

Ayant très peu de nicotine et ne se consommant que très lentement, elles trouveront toujours un très bon accueil auprès de tous les consommateurs qui l'apprécient à sa juste valeur, malgré qu'elles soient nouvellement importées en Indochine par la Maison L. U. C. I. A.

Le nom « DIAMANT » leur est attribué, parce que cette pierre précieuse promet le bonheur à celui qui la porte. Aussi espérons que tous les consommateurs des cigarettes Diamant trouveront aussi le bonheur après une consommation constante de ce produit.

Importées par la maison L. U. C. I. A. Saigon, n° 34 Boulevard Charner. les cigarettes Diamant se trouvent dans toutes les grandes épiceries de Saigon, Cholon et grands centres des divers pays de l'Indo-Chine.

Thuốc hiệu Hạt Thủy Xoàn của hãng AN HONG
Bán tại những nơi bán thuốc điếu thường hạng

安興洋行
寶石煙枝

L'U.C.I.A.
SAIGON : HANOÏ : HAIPHONG

THUỐC ĐIẾU HIỆU
HỘT XOÀN
(Kim-cang hiệu)

Thuốc điếu hiệu « HỘT XOÀN » chế tạo tại một hãng lớn ở tại thành Alger, tên là hãng « MÉLIA » anh-em. Hãng nầy đã đạt danh trong cả hoàn cầu, vì ai cũng rõ biết.

Thuốc là lựa rồng thuốc tốt nhứt hạng mà làm ra thứ thuốc điếu nầy, nên mùi nó đã thơm tho mà lại nhẹ khói.

Ai có thuyn đây, lại không khỏi ưa, để lắc không sót một, không phí một, nên chư quí khách ưa dùng thuốc nầy lắm; tay là hãng L.U.C.I.A. mới đem lại trữ bán bên Nam-kỳ chẳng bao lâu, mà người người đều đã dành là thuốc tốt.

Lấy tên « HỘT XOÀN » mà đặt hiệu thuốc điếu nầy, là vì hột xoàn giúp phước cho người đeo. Vậy cũng xin chúc cho chư quí khách, thường dùng thuốc nầy, được sự may mắn phước.

Trữ bán tại hãng L.U.C.I.A. Saigon đường kinh lấp, miếu bà số 34, và trong các tiệm chắp phái lớn nhỏ hàng ở Saigon, Cholon và các xứ trong cõi Đông-pháp.

Giờ tắm hầu kề. Bè lặng nắng chang chang;
Cuộc vui chơi nơi bãi biển. Thoăn bườm lướt ngoài khơi
NGƯ ÔNG KÉ BÀI HẠT
Dường ấy thì *BIẾT BAO CẢNH LỊCH TRÁI QUA*, há chẳng nên mượn máy « *KODAK* » chụp làm dấu tích!
Hãy đến lựa mau mau máy chụp hình hiệu « *KODAK* » nơi chỗ làm Đại-lý.
PHARMACIE PRINCIPALE
ở ngang nhà hát tây, Saigon
Bổn-hiệu rất vui lòng đem đủ các kiểu ra cho chư-tôn chọn lựa

PEPTO-KOLA ROBIN

(Co Glycérine, Phosphate, Kola và Peptomate)

Uống ngon mà lá một thứ rượu ngọt đại bổ dưỡng.
Thần-hiệu về bịnh yếu gân-cốt. — Làm công chuyện quá sức. — Mệt sức và mệt trí.
Bịnh nước tiểu có đường, nước tiểu có cáu trắng, trực trướng, các bịnh trong trái tim.

Đại cần cho mấy tay Thể-thảo, dặng ngăn ngừa sự mệt mỏi thở không kịp.

Mỗi bữa cơm uống một ly nhỏ thì sức mạnh không kém, bẩm-thọ không mòn.

Phải đòi cô hiệu ROBIN và đừng chịu thứ chi khác rảo.
Có trữ tại nhà thuốc Thượng-đẳng Dược-phòng . . SOLIRÈNE trước nhà hát SAIGON.
Báo chế tại nhà thuốc ROBIN, số 12 đường Poissy Paris.

Feuilleton n° 15

NẶNG NGHĨA PHẢI CAM

« Ý dầu rắp lỗi nguồng quê hiểu,
Nặng bước xa đào đã cạn dòng.
Trách chi những khách mã hồng?
Thường hay mắc phải vó vòng truân-chuyên ».

HỒI THỨ II

(Tiếp theo)

Mà gầm cũng là thay, lúc chàng ta còn qua lại ngôi đứng trước phòng, để ngóng trông bóng hồng. thấp-thoán; sương sa gió lạnh, mỗi gối chồn chơn, lẽ thì trông một chút bằng một giờ, trông một giờ bằng một ngày mới phải. Thế mà tiếng đồng-hồ chợ lại nghe đổ liền liền, dường như muốn cắc cớ dục trời mau khuya để chàng giựt mình trở gót. Đến lúc bảy giờ, là dang cơn chàng nằm trở trăn thốn thức trong phòng, muốn ngóng trông cho mau sáng dặng dậy phứt đi lâm, chiều về ghé khách-lầu nhìn mặt hoa cho phỉ tình hoài-ái. Má không rõ cớ sao nằm mà chờ đợi cả canh, lòng tai không nghe một tiếng đồng hồ gỏ; cứ tic-tắc tic-tắc... làm tưởng giả ngó triệu gheo với ai. Thấy vậy, Đoàn-ký-Thoại phát nỗi xung, dang nằm tha-thiết xốn-xang, mạch sầu tương chứa-chan lai-láo, thêm nghe cái tiếng đồng-hồ áo-nghiệt bất-nhân, đi thân-thơ thơ-thẩn như thế, lại càng tìm ruột bầm gan, như kim châm mũi xoát. Chàng bèn lồm-cồm ngồi dậy nhảy xuống giường, không cần gì mang giày xỏ dép, lại khoát màng bước ra, dòm lên đồng hồ treo dựa vách, thấy kim mới chỉ 2 giờ 15 phút, rồi đi ngay lại tủ áo móc đồng-hồ trái-quit ra xem, tưởng chắc cái đồng hồ nầy không rắn-mắc khốn nạn như cái đồng hồ kia; chẳng dè chừng móc ra đem lại gần đèn xem thì cái nầy lại càng tệ lắm: mới có 2 giờ 10, đi sụt hơn cái kia năm phút nữa.

Đoàn-ký-Thoại vừa trông thấy lại càng tức tri điên lòng, chẳng khác lửa đang cháy mà còn bị chế dầu thêm; vùng cầm chặc lại, lắc lia lắc lịa một hồi và lâm-bâm rằng: «Đồ khốn! Nhỏ nhíc như vầy chớ cũng biết đèo bòng làm việc trớ trêu. Người đâu thậu hớt ngày giờ lại hư? » Mắn dứt tiếng, chàng liền đưa lên đập xuống gạch một cái « bốp! » nào kiến nào vỡ bể tan-tành; đoạn quày quả bỏ đó bước trở vô; không thèm vì tới. Dè đâu mới bỏ chơn vài bước, không rõ giống gì mà nó chit dưới hàn chơn lâm chàng nhảy nhổm; bèn lật-đật giở lên xem, mới hay rằng dạp nhằm miếu-kiến đồng hồ mới dép bể đó. Hấy giờ Đoàn-ký-Thoại mới ngồi ghé lại ghế, vừa rút miếu ra nặn máu mà vừa nhân mặt nhiều máy, thở-than chất lươi. Giây-phút chàng sực ngỏ lại chỗ dương dặp khi nãy, chỉ thấy còn có bộ-máy nằm trơ-trơ, mà lại nằm lật nghiêng qua phía của chàng ngồi, dường như trực mắt nhìn sửng ngó trân mà để lời thở-than trách móc: « Nầy người ơi! Người nỡ nào đem lòng đen bạc, gầm phận tôi dây chẳng có lỗi gì. Người nghĩ lại thử mà coi: Từ khi tôi được lòng người thương tưởng, xuất ra đặng chuộc tôi về; ngày đêm cất để trong mình, đâu khi đi làm việc hoặc lúc đi chơi cũng ôm-ấp dường như trứng mỏng. Thấy vậy, tôi hà chẳng lo giữ trọn phận-sự cần tôi sao! Nói cùn mà nghe, cũng có một đôi khi tôi đi làm chạy lạc hoặc là ngưng lại chẳng đi, thì, ấy cũng tại vì đâu làm cho tôi lực suy sức yếu; hoặc là cũng tại vì đâu ngăn cản bước đường mà thôi chớ. Chẳng người rõ biết lấy đem ra thay chỗ nầy, sửa chỗ nọ, trùng cách phải đường, thì tôi cũng nào chẳng gắn chí lo làm cho vui lòng người sai khiến. Đến nay chẳng rõ tại cớ làm sao, mà thình-lình bỉnh-địa lại khởi phong-ba, người trông cho trời mau sáng không được dặng có đi thăm đi viếng người yêu, lại bắt quở tôi ra mà hành tội; nhiếc mắn đến đều, còn đập phá cho tan-tành, xương nát một nơi, thịt rơi một ngả. Như vậy chẳng là oan-khúc cho tôi biết đường nào; từ đây biết bao giờ cho thân-hình tôi được buôn-nguyện lại. Cho nên cái miếu mà ghim ở chơn người khi nầy đó, là cái miếng xương rơi của tôi chạy theo mà kêu lại, để người hỏi tình mà xét giùm nỗi xót-xa đau đớn nầy! »

Đoàn-ký-Thoại vừa ngồi ngó châm-chỉ và lặng nghe dường như tiếng bộ-máy đồng-hồ nỉ-non than-thở như vậy rồi, liền giựt mình ngó lo-lắo một hồi, kế day lại mà trợ mắt nhìn trần xem tuồng như lấy làm bỗi-hận. Nhưng dầu thế nào sự cũng đã lỡ ra rồi, biết liệu làm sao cho vẹn. Chỉ có ngồi lại mà gom lượm cho đủ xác đủ hình, để gọi chát tình rằng lỗi kia tạ lỗi.

(Hai tập).

CÁC PHỤ-NỮ'

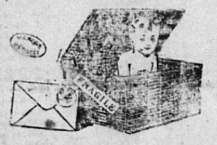

Các Bà thường vẫn ước ao làm sao cho con được sức khỏe mạnh dạn, không đau ốm khi nào. Tưởng việc ấy không khó, là vì hễ trẻ bé được chừng 8 tháng sắp lên, thì các Bà cứ mua thứ bột kêu là FARINE PHOSPHATÉE LAROUSSE mà cho nó ăn, rồi tự-nhiên nó mạnh giỏi và mập-mạp khỏi lo nó đau răng, đau phổi hay đau ruột. Từ đó cứ lớn lên mãi.

Thứ bột LA FARINE LAROUSSE ở các nhà bào-tế sư đều có bán.

ĐẠI-LÝ Ở ĐÔNG-PHÁP
Pharmacie Principale
L. SOLIRÈNE
SAIGON

Hãng buôn E. HEUMANN

102-104, đường Mac-Mahon — SAIGON

Xin hãy hỏi mua tại hãng này các thứ rượu như:
Champagne hiệu CHAUVET sec, hay là 1/2 sec.
Champagne hiệu PRIEUR sec, hay là 1/2 sec.
Champagne hiệu JOLLY 1/2 sec.
Rượu bọt: CHATEAU DE BEAULIEU.
Rượu mạnh IZARRA.
Rượu mạnh PERE KERMANN.
Rượu rom hiệu BLACK HEAD RUM.
Rượu rom hiệu BRIÂND.
Sirop làm bên Pháp đủ thứ CAZANOVE.
Hiệu BRIAND brandy 3 ngôi sao.
Rượu MUSCAT lại xứ *Frontignan.*
Rượu chát thứ tốt và thứ thường dùng tại xứ BORDEAU và BOUGOGNE và còn nhiều hiệu khác rất tốt như: JOURNU, BOUCHARD, TURPIN, FAIVELEY.
Chocalat có sữa bằng bột hiệu ELESCA.
Màu thiệt tốt để dùng trong nhà hiệu LA MIDINETTE.
Có tiền dán chữ Quốc-ngữ rất tiện
Thuốc NÉOPTOL, để trừ khử vi trùng và phòng sự vệ-sanh trong nhà.
Dầu thơm hiệu GELLÉ RIGAUD, LAMOTTE,
Nước sức tóc — Đủ các thứ.

Nguyễn-văn-Thiết
QUẢN-LÝ
PHÁP-VIỆT KHACH-LAU
Hôtel de France
153 — Rue Catinat N° 153 — Saigon
Giá rẻ hơn các nơi

ĐỒNG HỒ NHỎ HIỆU: CARR vàng doublé
14 carats, có dây đeo tay đen, có giấy bảo kiết.

3 rubis..... 9 $ 50
15 » 11 00
Có bập bẹ, reí thêm..... 0 70

ĐỒN KÉO

1 : 40 đồng
(Hãi nhỏ nếu khiến có bịnh) có bán dây bọc khói sửa thấy cái hiệu, giá 0$50.

Viết thơ cho
Hãng R. CHOMIENNE,
đường Catinat Saigon.
Place du Théâtre.

ĐỒNG HỒ HIỆU: ALSDOR CHICAGO

Thắp bằng dầu săng khỏi sợ nguy hiểm gì cả mỗi giờ thắp chừng 0$01 sáng sáng bằng 300 ngọn đèn cây 12$00 một cái.

ĐỒNG HỒ NHỎ HIỆU:

LE PARFAIT

Bán gí bát cũng đáng 45$00, 50$00 và 72$00

Quyên tiền giúp dân
BỊ THỦY-TẠI BIÊNHOA

Bắt từ nay, bổn-quán mở mục nầy để đăng bản-danh những vị hảo-tâm, vì nghĩa đồng-bào giúp dân-tình bị lụt ở Biênhoa, là ấn theo số giấp-lai có dấu của trên Chánh-phủ phê nhận hẳn-hòi.

Còn như từ mấy hôm đầu rồi đó, ấy một là vì bổn-quán được nghe tin ngoài, hai là nhờ có tin ở Biênhoa gởi đến; nên bổn-quán vì cảm-tình qui-vị hảo-tâm, nêu danh lên để làm gương tốt dục lòng đồng-bang ta bắt-chước; chớ không phải nhập vào bản-danh như dưới đây được. Vì là không có dấu của Chánh-phủ nhận-phê.

L. T. T. V.

Hiếu phụ - mẫu

Phận làm người bất cứ câu là: Nam hay nữ, ai ai cũng biết ơn cha nghĩa mẹ mà làm đèn, thuở còn thơ ấu thì chẳng nói chi; đến khi khôn lớn lên rồi, lưng dài, vai rộng; có làm ra sự nghiệp kinh-dinh, thì phải nhớ ơn sanh cúc-dục của kẻ đẳng làm cha mẹ, buổi mẹ cưu mang chín tháng, ăn chẳng dám ăn no, ngủ không ngon giấc ngủ. Nếu khi thai nghén mà rủi trắc trở đều gì, trong lòng mẹ càng kinh khủng; sợ e cho con mẹ lỏa vong, đến khi con lọt lòng rồi nghe tiếng khóc oa-oa, thì mẹ mới vui lòng yên trí, bằng có điên-trí cha phải lạy con tại nơi giường xé.

Con đặng nên 2, nên 3, thì mẹ nhọc nhằn trong bạ năm cho bú mớm, tập mách, tập cười, tập đi, tập chạy; hễ con ăn chơi thì mẹ mảng vui, bằng con có se đa, ấm đầu, thì mẹ lại càng lo gần khắp trí càng. Lời tục vi: Đòn-bà đẻ cũng như đi biển, còn phận cha thì lo ngoài việc kia, việc nọ, đi làm công cả ngày mà chi độ tấg thê nhi, con rách phải mang con đau phải chạy, nhiều nỗi cam go, mà nuôi cho đến khi thành nhơn chi mỹ rồi, dựng vợ, gả chồng cho con có đôi bạn đặng lo làm ăn, đua bơi cho kịp chúng kịp thì, cha mẹ thấy con làm ăn đặng thì tâm trung thậm khoái, rủi con có nghiệng nghèo ra tay phù trợ mà dạ cũng buồn.

Buồn là sự e cho con thua sút người ta, chớ cha mẹ chẳng trông mong gì con đến ơn trả thảo, miễn cho con an phận thủ thường thì thôi; mẹ thương con như biển hồ lai láng, con thương mẹ tình tháng tình ngày. Ấy vậy phận làm con dầu trai, dầu gái cũng phải biết ơn cao dày của cha mẹ mà bỏ bào nghĩa thủ ân, đừng cậy thế giàu sang mà đề duổi cha mẹ; hay thấy cha mẹ tuổi cao già yếu, đem lòng vong phế bỏ bê; lấy cha mẹ người làm cha mẹ mình, thì lý tưởng không phải vậy. Công sanh thành dưỡng dục của cha mẹ nào có khác chi non cao biển rộng, đề gì mà bạo đập cho cùng, song[phải] tự nghĩ lấy mình thì biết từ khi mình còn hồi thơ ngây, cha mẹ thương mình sao, thì mình cũng phải thương cha mẹ mình lợi vậy; nếu luận cho chính lý thì sự hiếu thảo sẽ lo ngay ra trước mắt cho mình thấy mà thi hành, làm con phải thử cha kinh mẹ, sớm viếng tối thăm, thuốc chưa nơi kẻ cạnh phụng loan thế cũng làm cho có tiền đem để giao cho cha mẹ chi dùng, tiền ấy cha mẹ ăn thì còn, thế cũng như cha mình cho vay, chớ có mất đâu phòng vội.

Đừng có ỷ mình làm ăn đặng mà xa-xỉ, lần-phí tự-do, làm như vậy thì phụ tình cha mẹ, như có món ngon vật lạ chi, cũng nên dưng cho cha mẹ ăn đặng biết món ngọt bùi, ấy gọi là một sự thảo, chớ cứ trọng hóa tài mà bạc đãi mẹ cha, có ai gọi mình thành nhơn trên cuộc thế. Đời lắm kẻ khi có rồi nghe theo lời vợ, khi cha mẹ có vợ con rầy la, thì tiếng một tay hai, làm cho cốt nhục phân lìa, thân sơ nghĩa đoạn, có bao nhiêu tiền cũng bo-bo, cha mẹ đói rách trối thây, ốm đau mặc kệ, nào nhớ nghĩa cù lao,

Miễn là cho phu qui, thê vinh, lên xe xuống ngựa, quần tơ áo lụa loẹt loà, giấy giuốc nhồm nha mảng chi đến đều hiếu thảo; nào có nhớ mẹ bánh da xẻ thịt mà tạo-hóa con ra, ngày nay đặng gửa cao lộc cả, mão cao áo dài, rội quên khi cha mẹ nhọc nhằn, lận ngoi nước mà nuôi con ăn no mặc ấm, dầu cực nhọc thế mấy cũng chẳng phản nàn.

Vậy phận mình làm con, phải lo trả thảo song thân, dầu có lên thác xuống gành, vào sanh ra tử cũng làm đến nghĩa trọng, mới đáng mặt tu mi nam-tử, còn bên phía nữ-lưu khi còn tăng phu thì chuyên lấy việc cần-canh; lại[cũng phải lo bề nội trợ; đỡ tay cho mẹ, chớ thân mẹ giải dầu, cay đắng khổ cực biết bao, đến khi tác làn cũng phải treo giá ngọc mà chờ cho nơi nào xo-vấn, chừng mẹ cha ưng thuận thì mới đặng dựa cột lòng, đành phận xuất giá, chớ có nghe ai lắm lời quến gió, dụ trăng mà phải xa nơi bàn tâm. Nếu con mà nhục nhã cha mẹ có tất gì, hổ phận nữ nhi, tông môn nhơ nhớp.

Phải ở cho cha mẹ vừa lòng, phàm khi chịu chữ vu qui, an bề cư ân, đừng nghe lời chồng mà vong phế mẹ cha, tình thiệt so hơn mà lỗi niềm cúc-dục, cũng thường lại vấn mà viếng thăm, đừng có làm ngơ phải thua loài cầu cỏ. Bởi nhớ ơn cha mẹ ngày nay mình mới đặng vui thú trên trái cầu nầy, sự vui của mình có năm, sự cực của cha mẹ tới mười, rằng nhớ mà xót thương làm đến nghĩa cả, đã biết cho càng ơn cha mẹ không dời, nhưng phận làm con phải vậy: khi cha mẹ còn sanh tiền mà con không cung-phụng, để cho đến khi quá vãng, lòng con có vọng tưởng mà qui tế trần heo, thì che miệng thế gian chớ có ích gì! Lời chí có câu rằng: Sanh tiềng bất cúng dường, từ hậu tế linh sàng.

Làm như vậy thì lỗi với đất trời lắm ru!!

Phận con thì lo trả thảo mười ân đầu trai, gái cũng đồng, trai đầu trên trung quân vương mượn đáp, còn dưới hiếu phụ mẫu sớm đền thì tốt.

NGUYỄN-HỮU-TÍNH
(*T. M. A.*).

Nguyễn-văn-Nhiều
CYCLES
234, Rue d'Espagne, Saigon

Làm Đại-lý toàn cõi Đông-pháp
HIỆU XE:
CHOBERT Ste ETIENNE

ĐỊP TỐT ĐI CÓ VỈ GIÁ RẺ CAO

Bổn hiệu mới lại gần 500 cái xe đủ hiệu bán rẻ cắt kỹ, xin qui-vị đến xem thì chất lẻ qui-vị sẽ vui lòng mà chọn lựa.

Bổn hiệu làm Đại-lý toàn cõi Đông-pháp cho hiệu xe Chobert là hiệu xe danh tiếng khắp cả hoàn cầu, dầu ai lên chọn thế nầy cũng phải công nhận cho xe Chobert, là thứ xe oánh liệt nhẹ nhàn và chắc chắn nó cũng vì tài có chế theo kiểu kiêm thêm cho qui-vị dụng.

Xin Lục-châu ai muốn mua sĩ hay là mua lẻ xe Chobert đề cũng có nhiều hiệu như là Régence, Lougser, Lutétia, Alcyon, Armor, R. P. F. thì viết thơ thương nghị, tôi đảm hứa chắc qui-vị mua đồ của bổn hiệu thì chắc là qui-vị sẽ vui lòng vì đồ rẻ lại tốt không đâu kiếm xánh.

NGUYỄN-VĂN-NHIỀU.
SEUL AGENT,
des cycles Chobert Ste Etienne
SAIGON

CÁC SẮC THUẾ
CHÁNH NGẠCH

Quyển sách nầy trước in 3000 cuốn đã bán hết. Có nhiều vị hỏi mua thêm, ấy đó đoán quyết rằng sách nầy rất hữu ích nên bổn hiệu vội về in thêm 2000 cuốn nữa cho đủ cho các vị nào trước mua không kịp nay có mà dùng. Vì in kỳ nhì sở phí nhẹ hơn, nên sửi giá nhẹ.

Chư qui-vị mau mau gởi thơ mua kẻo hết và để mà dùng hằng năm, chẳng khác nào trong nhà có ngọn đèn sáng luôn luôn.

Một cuốn: Giá..... 1$ 80
Tiền gửi..... 0 20

Để bán tại nhà in Imprimerie de l'Union NGUYỄN-VĂN-CỦA, 157 Rue Catinat, Saigon.

SÁCH
Minh-Tâm Bửu-Giám

Sách « MINH-TÂM BỬU-GIÁM » cuốn thứ nhì par Pétrus Trương-vĩnh-Ký đã xuất bản rồi.

Vậy quí vị muốn mua xem thì xin gởi thơ cho *Nguyễn-văn-Của, Imprimerie de l'Union rue Catinat 157 Saigon.*

Giá bán..... 1$ 00
Phụ thêm tiền gửi..... 0 20

INJECTION PEYRARD

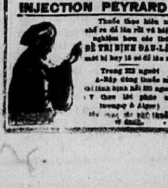

Thuốc thơm hiệu nầy chữa rất mau và hiệu-nghiệm hơn các thứ
ĐỜ THỊ PIÊN ĐAN-LÂN
mười bệnh thì hay 10 cái đều chữa
Trong 333 người
A-Rập dùng thuốc nầy có [illegible] bịnh 333 người
Y Cao 150 phần trăm (trong 3 Algier)
[illegible]

ĐÔNG-PHÁP CÓ MỘT!

KIỂU XEM SÁCH của PHÁP QUỐC VÀ CẢNH QUỐC
LÀM KIỂU SỬA MẮT
MẮT CỔ THỨ CON MẮT MÀ CŨNG MỘNG MẮT TỶ-MUỘI, CHẲNG THỨ MẮT NÀO ĐƯỢC

Bản Kiến do theo toa *Lương-y* kỹ-lưỡng.

XƯỞNG RIÊNG LÀM KIẾN THEO Y-KHOA
CỦA NHÀ THUỐC CHÁNH L. SOLIRÈNE
Ở NGANG NHÀ HÁT TÂY
SAIGON
Tổng lý: Ông G. HERBERY, thiên-nghệ về nghề kiếm mắt. Có cấp-bằng tại Thành Paris.
CÓ BÁN: Mày họa-ảnh — Ống dòm — Ống âm tinh-biểu — Ống Hàn-thử-chiếm.
Các đồ khí-dụng đúng-đắng.

KIẾN MẤT "CRISTAL AMERICAIN"

Kiến "Cristal Américain" của chúng tôi bán, trốn theo coi mắt, xem tỏ hơn, sáng hơn kiến thường bốn chục phần. Dùng mang đọc sách, viết bài luôn giờ nầy sang giờ nọ mà chẳng chát mệt mắt.

Mang trong giữa ánh-sáng mặt trời rất mát, chẳng lòa mắt mà vật mình xem cũng chẳng đổi màu.

Mỗi cặp kiến có cho giấy bảo-kiết năm năm.

Cho kẻ nào mà cần phải dùng hai thứ kiến (kiến xem xa và kiến trông gần), chúng tôi lại có chế thứ kiến riêng hai tròng, nhưng chẳng thấy biết được. Dùng một cặp mà xem xa gần đều đặng không cần phải có hai cặp.

Gọng xây-vàng của Mỹ-Quốc cũng tốt như gọng vàng thiệt vậy, bảo kiết trong mười hai năm.

Phải ngừa thuốc giả

Kính lời tỏ với trục-chân chư-tôn được rõ: những các thứ thuốc Cao-đơn-hườn-tán, cũng bổn đường đều là thuốc của ông lương-y VI-TỂ-SANH bổn thân ra công chọn lựa các thứ dược nơi mấy danh sơn, mà chế luyện cho

được tận thiên tận mỹ, rồi mới đem ra mà cứu chúng giúp đời, dùng hình ông phật mập mà làm kỳ hiệu. Xưa nay cứu sống mạng người, lấy số ngàn muôn mà kể kập cả hoàn cầu thấy đều xưng danh tụng đức, thiệt, bằng đường mừng chẳng biết chi.

Chẳng dè mới đây lại có kẻ gian nó giộc đủ tư lợi, chẳng kể tổn nhơn hại mạng, nên nó dùng các thứ thuốc rất xấu hèn mà chế ra các thứ cao-đơn-hườn-tán rồi nó nhái theo hiệu NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG, như là (THIÊN . . . ĐƯỜNG) hay (TIÊN . . . ĐƯỜNG) vân vân . . . và làm những bao, những hộp, những vỏ giống tựa tựa như của bổn đường vậy mà gởi bán khắp nơi song hãy xem cho kỹ thì ắt biết giả chơn.

Vậy từ đây nếu chư-tôn có mua thuốc của bổn đường thì phải nhìn cho kỹ chữ hiệu NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG và hình ông phật mập thì mới khỏi lầm đồ giả mạo.

NHỊ-THIÊN-ĐƯỜNG,
38, rue de Canton 38, CHOLON.
Chủ nhơn cẩn cáo

PHÒNG TRỒNG RĂNG
VINCENZI
Quan Tấn-sĩ Lương-y MALZACH ở Paris
Chuyên nghề trị bịnh đau họng và răng. Trồng răng vàng và các thứ
Dấy thép nối 371
Số hiệu 22 đường Lagrandière
Khám bịnh từ 9 giờ đến 12 giờ mỗi bữa và đến chỗ kỳ hạn

VIN TONIQUE
ET
BI-NUTRITIF
Du Docteur RIP
Vệ-sanh TỐU *của Lương-y* RIP *chế ra*

Thứ thuốc rượu nầy là vị đại bổ gây cốt cùng là trán kiện tinh thần, bất kỳ là bao nhiêu tuổi đều uống đặng cả. Nhưng kẻ tuổi cao khí-lực suy giảm, vội thấy ngày xuân đà thôn môn, hễ uống rượu nầy vô, thì tỉ động cứ lần thành đồng, mặt mày tươi tốt coi như trẻ, lại mạnh hơn xưa.

Còn con nít liệt nhược, đờn-bà mất máu, có huyết bạch, có chửa, những kẻ hao tổn tinh thần, hễ uống rượu nầy vào thì mạnh mẽ lắm bội. da thịt đỏ sáng, tinh thần trán kiện.

GIÁ MỖI VE LÀ BA ĐỒNG BẠC

Có trữ bán tại tiệm thuốc Tây ở đường Marins số 190-192.

Dépôt Pharmacie Franco-Chinoise 190-192, Rue des Marins Cholon.